

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

**SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ
MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA**

CARLA ROBERTA JUGOVAC PODVEZANEC

**SURADNJA I MOGUĆNOST RAZVOJA TURISTIČKIH
ZAJEDNICA ISTARSKJE ŽUPANIJE**

ZAVRŠNI RAD

Čakovec, 2018.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ
MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA

CARLA ROBERTA JUGOVAC PODVEZANEC

**SURADNJA I MOGUĆNOST RAZVOJA TURISTIČKIH
ZAJEDNICA ISTARSKJE ŽUPANIJE**

**COOPERATION AND POSSIBILITY OF DEVELOPMENT OF
TOURIST BOARDS IN ISTRIA**

ZAVRŠNI RAD

Mentor: mr. sc. Ivan Hegeduš

Čakovec, 2018.

SAŽETAK

Ovaj rad sadržavat će ključne podatke o načinu rada pojedinih turističkih zajednica u Istarskoj županiji. Cilj je utvrditi utjecaj organiziranih događanja pojedinih turističkih zajednica na kvalitetu turističke ponude, zadovoljstvo turista i lokalnog stanovništva te općenito unapređenju turizma.

Provedenim anketnim upitnikom želi se pokazati koji su glavni motivi turističkih putovanja i njihova uloga pri odabiru manifestacije za posjet. Budući da svaka turistička zajednica teži zadovoljstvu posjetitelja i lokalnog stanovništva, ovim se radom htjelo istražiti i pokazati koliko su Novigradani, Umažani, Rovinjani i Porečani upoznati s manifestacijama koje se održavaju u njihovim gradovima, jesu li posjetili neku od njih i kakav je bio njihov dojam i mišljenje nakon posjeta.

Rad sadrži informacije o najpopularnijim i najmasovnijim turističkim, sportskim i kulturnim manifestacijama u gradovima Novigrad, Umag, Rovinj i Poreč, ponajviše zaslužne za razvoj turizma u tom dijelu Istre. U radu se nalazi i kratak prikaz rada turističkih zajednica spomenutih gradova s posebnim osvrtom na statističke podatke o turizmu i posjetiteljima te prikaz rada Klastera sjeverozapadne Istre u kojem, uz grad Buje, surađuju gradovi Novigrad, Umag i Brtonigla. Dodatno su prikupljeni podaci od direktorice Turističke zajednice Općine Brtonigla kako bi se dobio prikaz rada te turističke zajednice iz subjektivne perspektive.

Detaljnou analizom rada Turističkih zajednica gradova Novigrad, Umag, Rovinj te dodatnim podacima iz Turističke zajednice Općine Brtonigla, namjera je dokazati da svaka turistička zajednica teži promociji svoga rada i turističke destinacije očuvanjem kulture, tradicije i prirodnih ljepota.

Ključne riječi: *Istarska županija, turistička zajednica, turizam, manifestacije, turistička destinacija, promocija*

SAŽETAK

SADRŽAJ

1. UVOD	5
2. NOVIGRAD.....	6
2. 1. Povijest i kulturna baština.....	7
2. 2. Manifestacije.....	8
2. 2. 1. Šparugafest.....	9
2. 2. 2. Novigrad u folkloru.....	10
2. 2. 3. Večer novigradske kapešante.....	10
2. 2. 4. Regata Transadriatica.....	11
2. 2. 5. Astro party Lunasa	12
2. 3. Turistička zajednica Grada Novigrada.....	12
2. 3. 1. Intervju TZ Novigrad	12
3. UMAG.....	15
3. 1. Povijest i kulturna baština.....	16
3. 2. Manifestacije.....	17
3. 2. 1. Međunarodna Oldtimer izložba.....	17
3. 2. 2. ATP Croatia Open.....	18
3. 2. 3. Dani švoja.....	19
3. 2. 4. Istria Granfondo	20
3. 3. Turistička zajednica Grada Umaga.....	21
3. 3. 1. Intervju TZ Umag.....	21
4. ROVINJ.....	24
4. 1. Povijest i kulturna baština.....	25
4. 2. Manifestacije.....	26
4. 2. 1. Weekend Bike & Gourmet.....	27

4. 2. 2. Rovinj Beach Polo Cup	27
4. 3. Turistička zajednica Grada Rovinja.....	28
4. 3. 1. Intervju TZ Rovinj	28
5. POREČ	31
5. 1. Povijest i kulturna baština.....	32
5. 2. Manifestacije.....	33
5. 2. 1. Giostra	34
5. 2. 2. Vinistra	35
5. 2. 3. Dance Star – World Dance Masters	36
5. 3. Turistička zajednica Grada Poreča.....	37
5. 3. 1. Intervju TZ Poreč	37
6. PRIKAZ RADA I PROMETA TURISTIČKIH ZAJEDNICA ISTARSKE ŽUPANIJE I NJIHOVA POVEZANOST	42
6. 1. Turistički promet od lipnja do rujna 2016. i 2017. godine.....	42
6. 2. Klaster sjeverozapadne Istre.....	45
7. PRIKAZ RADA TURISTIČKE ZAJEDNICE OPĆINE BRTONIGLA.....	47
7. 1. Intervju TZ Brtonigla.....	47
7.2. Interpretacija intervjua.....	50
8. ISTRAŽIVANJE I MIŠLJENJE STANOVNIKA O MANIFESTACIJAMA U ISTARSKOJ ŽUPANIJI.....	51
8. 1. Sadržaj anketnog upitnika	51
8. 2. Rezultati anketnog upitnika.....	53
9. ZAKLJUČAK	63
LITERATURA.....	65

1. UVOD

U ovome radu analizirat će se rad turističkih zajednica većih turističkih centara Istarske županije – Novigrada, Umaga, Rovinja i Poreča; na koji način predstavljaju svoj rad i turističku destinaciju s njenim atraktivnostima, kako organiziraju manifestacije, jesu li i u kojoj mjeri turističke zajednice međusobno povezane, kako i na koji način one sudjeluju u organizaciji istih te opća statistika rada turističke zajednice i svakoga grada pojedinačno kao turističke destinacije. Provođenjem anketnog upitnika pokazala bi se točnost pretpostavke da su odmor i rekreacija izvan životne sredine i želja za novim doživljajima najučestaliji motivi turističkih putovanja.

Istra je po svojoj specifičnosti možda i najposebniji dio Hrvatske. Taj djelić mediteranske priče, kako ga je opisala Hrvatska zajednica županija, od davnina je protkan vinskom tradicijom. Istarski bijeli tartuf jedan je od najcjenjenijih u svijetu, a prekrasni mali kašuni izgrađeni suhozidom i dan danas krase pojedina istarska mjesta.

(Čavlek i sur., 2011.) navode da turizam zadire u gotovo sva područja društvenog i gospodarskog razvoja te je duboko sjedinjen u tijek svakidašnjeg života. U skladu s time vidljivo je i jasno koliko je turizam u Istarskoj županiji utjecajan. Budući da je svakoj od navedenih turističkih zajednica u interesu pratiti glavne trendove na turističkom tržištu, kako bi se zadovoljile potrebe gostiju ali i lokalnog stanovništva, potrebno je osvrnuti se na trendove u dosadašnjem razvoju turizma, ali i uočiti trendove za koje se smatra da će u budućnosti imati ključnu ulogu u razvoju turizma. Također, turističke zajednice žele istaknuti sve adute pojedine turističke destinacije – prirodne ljepote, kulturna i društvena obilježja, odnos prema turistima, infrastrukturu, te sadržaje za sport, rekreaciju i edukaciju.

2. NOVIGRAD

Novigrad, ovaj uistinu čaroban i jedinstven gradić, smješten na ušću rijeke Mirne, nekada mirno ribarsko mjesto, oduvijek zrači specifičnim šarmom koji spaja njegovu tajanstvenost, kulturnu baštinu i prirodne ljepote.

(<https://www.coloursofistria.com/hr/destinacije/novigrad>)

Kako ga je (Bota, 2007.) opisala, biser je to prepun znamenitosti, gastronomskih delikata i brojnih drugih atributa koji svake godine privlače sve veći broj znatizeljnih turista iz čitave Europe i svijeta – od kojih se mnogi redovito i vrlo rado vraćaju.

Slika 1: Novigrad

Izvor: [https://croatia.hr/hr-HR/Odredista/Mjesto/Novigrad-\(Istra\)?ZHNcMjUwLHBcNw%3D%3D](https://croatia.hr/hr-HR/Odredista/Mjesto/Novigrad-(Istra)?ZHNcMjUwLHBcNw%3D%3D)

(13. 2. 2018.)

2. 1. Povijest i kulturna baština

Prema Zborniku radova s Međunarodnog znanstvenog skupa Novigrad Cittanova 599.-1999. (Buršić-Matijašić i sur., 2002.), novigradska prošlost, osobito ona kulturna, ima nedorečenu putanju, a mnogi tekstovi započinju tvrdnjom da nijedan grad u Istri nije toliko enigmatičan kao što je Novigrad. Poznati su brojni dokazi o ispreplitanjima uzajamnih odnosa i utjecaja novigradske kulturne baštine čime je ona postala sastavni dio hrvatskih i europskih povijesnih zbivanja.

Povijesno, Novigrad je najveći značaj imao u ranom srednjem vijeku. Jurković u svom djelu govori: „Rijetko je koji grad na istarskoj obali, a i šire, tako naglo postao centar zbivanja, ali jednako tako naglo i prestao to biti. I dosta mu samo ime, *Neapolis, Civitas nova*, Novi grad, govori o naglome usponu“ (Jurković i sur., 2006: 11).

Kulturnu baštinu grada Novigrada posjetiteljima najuvjerljivije prikazuje gradski muzej Lapidarium čija je originalnost uvijek ugodno iznenađenje, a njegova zbirka je jedna od najvažnijih zbirki kamenih spomenika u Hrvatskoj. TZ Grada Novigrada (TZ Grada Novigrada, 1998.) u zbirci Lapidariuma najviše ističe dobro sačuvan Mauricijev ciborij s kraja VIII. stoljeća, jedan od rijetkih primjera karolinške umjetnosti na području Istre. Pri posjetu Novigradu nezaobilazna lokacija je Galerija Rigo, nekadašnja palača patricijske obitelji Rigo koja je obilježila povijest Novigrada. Palača je ujedno i primjer "srednjoeuropskog baroka". Preporuča se i razgled crkve sv. Pelagija i Maksima, zaštitnika grada Novigrada, izgrađena u ranoromaničkom stilu, jedina takva u Istri i jedna od rijetkih u Hrvatskoj.

Gradske zidine, čija priča seže i do daleke 599. godine, prigrlile su i sačuvale bogatu povijest grada, njegovu kulturu, tradiciju i raskošno povijesno nasljeđe – njihova su šaputanja valovima, kao i iznimna fotogeničnost Novigrada, nadahnula brojne pisce, slikare i fotografe da stvore čaroliju iz samog pogleda na ovaj gradić.

(<https://www.aminess.com/hr/destinacije/saznajte-sve-o-novigradu>)

Topić je u svojoj monografiji napisao: „Čak i najdetaljniji opis nekog motiva, nekog pejzaža, koliko god njime autor bio inspiriran i nadahnut, ne može u potpunosti dočarati stvarnu sliku onoga što ljudsko oko može vidjeti, prepoznati, uočiti“ (Topić, 2011: 7).

Slika 2: Gradske zidine

Izvor: <https://blog.coloursofistria.com/hr/5-razloga-za-posjetiti-novigrad-u-istri/> (13. 2. 2018.)

2. 2. Manifestacije

Novigrad je, kao jedna dinamična turistička destinacija, stvorio vrlo bogatu lepezu turističke ponude prožetu različitim užicima – od gastronomije, folkloru, rekreacije, astronomije, kulture do lokalnih zabava. Većina je događanja u organizaciji novigradske Turističke zajednice koja ulaže veliki trud u očuvanje temeljnih vrijednosti, kulture i tradicije grada pa je stvaranje istih najšarolikiji prikaz svih specifičnosti i prepoznatljivosti Novigrada. Postoji cijeli niz različitih manifestacija koje se u gradu i njegovoj bližoj okolini održavaju tijekom cijele godine. U nastavku slijedi prikaz najpopularnijih i najposjećenijih događanja.

2. 2. 1. Šparugafest

Šparugafest je festival koji se održava krajem travnja u sklopu Gnam-gnam festa koji na svakom od pojedinih evenata valorizira neki od kulinarskih atributa ovoga kraja. Šparoge su jedan od najpoznatijih zaštitivih znakova istarskog podneblja i kao takve su veoma cijenjene, a od njih se može napraviti čitavo mnoštvo ukusnih i maštovitih jela kao što su fritaje, rižota, juhe i slično. Šparoge su samonikle i rastu na teže dostupnim mjestima poput šuma, a za njihovo uspješno branje potrebno je imati puno strpljenja i biti spreman na pokoju ogrebotinu.

(<https://www.coloursofistria.com/hr/dogadjanja/gastronomija/gnam-gnam-fest-sparugada>)

Slika 3: Šparuge

*Izvor: <https://www.antenazadar.hr/clanak/2015/03/vise-od-hrane-ova-super-biljka-je-odlicna-za-mrsavljenje/>
(13. 2. 2018.)*

2. 2. 2. Novigrad u folkloru

Ovaj događaj, ispunjen daškom starine i tradicije, njeguje tradicionalnu kulturu-folklor Novigrada i njegove bliže okolice. Festival se u bogatom programu odvija u znaku tradicijske glazbe, pjesme, plesa, glume i drugih sadržaja. Vrhunac folklornih dana predstavlja završni nastup na središnjem gradskom trgu. Svake godine događaj privlači sve veći broj posjetitelja i novih sudionika koji prepoznaju istinsku vrijednost očuvanja tradicije ovoga kraja. Sva folklorna društva, kao i lokalno Kulturno-umjetničko društvo "Dajla", zajedno sudjeluju u njegovanju i očuvanju tradicijskih običaja i približavanju ljepota folkloru posebno mlađim generacijama.

(<https://www.coloursofistria.com/hr/dogadjanja/destinacije/novigrad/novigrad-u-folkloru>)

2. 2. 3. Večer novigradske kapešante

Večer novigradske kapešante je manifestacija koja se, kao i Šparugafest, održava u sklopu Gnam-gnam festa. Novigradska kapešanta, odnosno Jakobova kapica, smatra se jednom od najboljih na svijetu zbog miješanja morske i slatke riječne vode u novigradskom akvatoriju.

(<https://www.coloursofistria.com/hr/dogadjanja/gastronomija/vecer-novigradske-kapesante>)

Zahvaljujući upravo toj činjenici, duž lučice, u novigradskoj povijesnoj gradskoj jezgri, svake se godine priređuje veliki gastro-show u znaku te školjke. Festivalski ugođaj, uz degustaciju ukusnih specijaliteta od kapešanti, upotpunjuju lokalni vinari i maslinari nudeći svoje vrhunske proizvode koji se savršeno sljubljuju s jelima od morskih plodova i stvaraju pravu harmoniju okusa i užitaka. (<https://www.istriaexperience.com/hr/vecer-novigradske-kapesante>)

Slika 4: Novigradska kapešanta – Jakobova kapica

Izvor: <https://www.coloursofistria.com/hr/dogadjanja/gastronomija/vecer-novigradske-kapesante> (16. 2. 2018.)

2. 2. 4. Regata Transadriatica

Regata Transadriatica je manifestacija sportsko-rekreativnog duha koja se održava od 1970-ih, a već je dugi niz godina organizirana baš u Novigradu. Događaj je to koji jedrenjem povezuje Novigrad i Veneciju. Zanimljivost regate obilježena je ratne 1991. godine kada su u Novigrad stigli brodovi, organizirani u humanitarnoj akciji donirajući gradu potrebne lijekove, odjeću i ostale potrepštine.

(http://www.adriaticsailor.com/jedrilice_ponovno_povezuju_veneciju_i_novigrad/sailing_croatia/7684/hr)

Budući da Curić u svom djelu (Curić i sur., 2013.) opisuje Novigrad kao grad koji se razvija kao središte nautičkoga turizma, na ovoj manifestaciji bazira i gradi svoju nautičku priču. Prilika je to da turisti nautičari sudjelovanjem u regati i druženjem s domaćinima i ostalim jedriličarima prepoznaju vrsne novigradske ugostitelje. Upravo je to tajna koja ovome događaju daje posebnu čar – sportsko druženje prožeto srdačnom gostoljubivošću i iskrenom dobrodošlicom novigradskog domaćina.

2. 2. 5. Astro party Lunasa

Astro party Lunasa je jedna vrlo nesvakidašnja i originalna manifestacija, a festival je to koji se zasniva na starom običaju keltske kulture koja je prvi dan kolovoza nazivala Lunasa i slavila ga kao prvi dan ljeta. Svi posjetitelji, zaljubljenici u astronomiju, mistiku i mitologiju ovdje će uživati u upečatljivoj atmosferi koju dodatno naglašavaju puteljci osvijetljeni bakljama i svijećama, uz potpuno ugašenu javnu rasvjetu u tom dijelu grada i zvukove opuštajuće ambijentalne glazbe. Brojni predavači, znalci i astronomi, poput cijenjenog Korada Korlevića, održavaju zanimljiva predavanja i prezentiraju različite nevjerojatne astrološke predmete, a uz njihovo vodstvo moguće je promatrati nebo i zvijezde. Lunasa Novigrad zaodijeva u jedno posebno, drukčije, mogo bi se reći čak i čarobno ruho, tim više što je to jedina manifestacija takve prirode na ovom području Istre.

(<https://www.coloursofistria.com/hr/dogadjanja/destinacije/novigrad/astro-party-lunasa>)

2. 3. Turistička zajednica Grada Novigrada

Kako bi se prikupili autentični i istiniti podaci o radu turističkih zajednica, kontaktirani su direktorice i direktori svake zajednice pojedinačno i zamoljeni da odgovore na nekoliko pitanja. Pitanja i odgovori bit će prikazani u obliku intervjua, kako su i distribuirani putem osobne adrese elektroničke pošte.

2. 3. 1. Intervju TZ Novigrad

1. Kakva je obrazovna struktura djelatnika u Vašoj turističkoj zajednici?

Viša stručna sprema, visoka sprema i srednja stručna sprema.

2. Koliko zaposlenih ima Vaša turistička zajednica?

Troje zaposlenih.

3. Koji su glavni turistički aduti Vašega grada?

Blizina glavnih emitivnih tržišta, očuvanost prirodnih resursa, kvalitetna eno-gastronomska ponuda.

4. Na koji način promovirate rad turističke zajednice i sami grad?

Putem udruženog oglašavanja na nacionalnoj, regionalnoj i razini Klastera sjeverozapadne Istre (sajmovi, prezentacije...), odnosno putem društvenih mreža i drugih oblika marketinga.

5. Koji je broj evidentiranih posjetitelja i na koji način ih registrirate?

U posljednjih nekoliko godina Novigrad dostiže 1.200.000 noćenja uz umjerenu tendenciju rasta. Posjetitelji se registriraju putem sustava eVisitor.

6. Koliko često radite statistička izvješća?

Izvješća se rade na tjednoj, mjesečnoj, polugodišnjoj i godišnjoj razini.

7. Koji su glavni turistički proizvodi Vašega grada?

Destinacija Novigrad prepoznatljiva je po sportskom turizmu, razvijenoj enogastronomiji i obilju kulturno zabavnih manifestacija.

8. Kupujete li ili sami izrađujete suvenire za posjetitelje? Postoji li neki prepoznatljiv i karakterističan suvenir za Vaš grad?

Prepoznatljiv suvenir je maketa gradskog zvonika „kampanila“, autorski rad novigradskog umjetnika Stelia Pauletića, odabran putem javnog natječaja kao službeni suvenir TZ Novigrad. U suradnji s nekoliko drugih subjekata u ponudi imamo još nekoliko suvenirna.

9. Koji je moto Vaše turističke zajednice?

„Novigrad, mjesto za sva osjetila“.

10. Jeste li kao turistička zajednica osvojili neke nagrade u turizmu? Ako jeste, koje i kada?

2012. godine uručen je „Plavi cvijet srebrnog sjaja“, a 2014. godine „Zlatni turistički cvijet“.

11. Kako surađujete s ostalim turističkim zajednicama u Istarskoj županiji, postoje li određeni vidovi suradnje, ili svaka radi za sebe?

S ostalim TZ u Istarskoj županiji surađuje se u okviru sustava Županijske turističke zajednice, a posebna povezanost ogleda se u suradnji turističkih zajednica sjeverozapadne Istre u okviru tzv. Klastera. Riječ je o obliku udruživanja koji pored TZ gradova i općina sjeverozapadne Istre čine i dvije ovdašnje najveće hotelijersko turističke tvrtke; Laguna Novigrad- Aminess

hoteli i kampovi i Plava laguna, ex Istraturist iz Umaga. Navedeni dionici klastera surađuju projektno temeljem utvrđenog godišnjeg plana aktivnosti, unaprijed definiranog budžeta i strateških smjernica utvrđenih na razini Clusterboarda.

12. Što mislite, na koji bi se način mogla poboljšati međusobna suradnja turističkih zajednica Istarske županije?

Primjer suradnje na razini Klastera sjeverozapadne Istre ogledni je primjer kvalitetne suradnje dionika turističke ponude od čega koristi ima svaki dionik, ali i destinacija u cjelini.

3. UMAG

Sa svojim šarmom, slikovitim trgovima, uskim, krivudavim uličicama, šljunčanim i kamenim plažama, Umag svakog novog i starog posjetitelja ostavlja bez daha, odajući dojam mirnog gradića izvana, prepunog zabave iznutra, iznenađenja i raznoraznih zanimljivosti – stoga nije neobično čuti da je u više navrata nazivan hrvatskim šampionom turizma, kako je to (Bota, 2007.) pojasnila.

Prema (Curiću i sur., 2013.), Umag je titulu jedne od najvažnijih destinacija u Hrvatskoj dobio zahvaljujući velikim turističkim naseljima smještenima na sjevernom rubu grada, kao i različitim sportskim i kulturnim manifestacijama koje uvelike pridonose njegovom turističkom razvoju.

Slika 5: Umag

Izvor: https://www.hrvaska.net/hr/destinacije/umag_hr.htm (26. 2. 2018.)

3. 1. Povijest i kulturna baština

(Buršić, 2002.) u svom djelu spominje legendu prema kojoj je grad Umag nastao od nekadašnjeg grada Sepomaje, kasnije nazvan Siparis, odnosno Sipar, koji su Rimljani izgradili uz tamošnju luku. Dugo vremena nakon izgradnje grad Sipar bio je od velike važnosti za trgovce, ali je u 2. stoljeću prije Krista izgubio na važnosti zbog čega većina stanovništva iseljava i nastanjuje područje današnjeg Umaga, čije ime vuče korijen od naziva Sepo-omagus, odnosno Sipar i Sepomaja. Nedugo nakon što je ostao gotovo napušten, veliko nevrijeme potopilo je čitav grad ostavivši za sobom ostatke rimskih vila popločane mozaicima i kaštela Sipar koji su se za vrijeme velikih oseka jasno mogli i vidjeti. Ono što danas podsjeća stanovnike Umaga na tu priču, koja se prenosi s koljena na koljeno, grb je grada Umaga s dvije kule, a predstavljaju dva središta: stari Sipar i novi Umag.

(Buršić, 2002.) navodi da se Umag danas ima čime pohvaliti što se tiče kulturne baštine, najviše sakralnim spomenicima. Župna crkva uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo smatra se najljepšom umaškom crkvom. Sagrađena je sredinom 18. stoljeća, a zanimljivo je to što su u to vrijeme jedino biskupske crkve dobivale naziv uznesenja BDM. Crkvu krasi tri oltara od kojih svaki ima imponantnu sliku i raspelo, a specifično je i pjevalište s orguljama koje se uzdiže iznad ulaza u crkvu. Zavjetna crkvića sv. Roka izgrađena je u 16. stoljeću u čast sv. Roka, zaštitnika od kuge, kada je ta opaka bolest tijekom stoljeća zahvatila Umag i odnijela mnoge živote. Crkva sv. Peregrina najstarija je crkva u Umagu, a spominje se već od 1106. godine. Sveti Peregrin je na prijelazu iz 3. u 4. stoljeće u ovim krajevima naviještao evanđelje, a predaja kaže da je za velikih oseka uz današnju crkvu moguće vidjeti stopu sv. Peregrina kada je prvi put stupio na ovo tlo.

3. 2. Manifestacije

(Otočan, 2015.) smatra da umaške manifestacije u organizaciji Turističke zajednice Grada Umaga imaju jednu zajedničku poveznicu do koje svi Umažani uvelike drže – njihov cilj je na različite načine zabavom i igrom uveseliti lokalno stanovništvo, sportskim i kulturnim manifestacijama privući posjetitelje iz cijele Europe i svijeta te gastronomskim događajima održavati tradiciju pripremanjem delicija ovog podneblja.

Tim se manifestacijama Umag afirmira kao turistička atrakcija, a putem kataloga, TV emisija, reklamnih panoa, letaka i nastupa na turističkim sajmovima diljem Europe grad stvara kvalitetnu reklamu i promidžbu. Sljedeći programi se kontinuirano odvijaju iz godine u godinu i već su postali prepoznatljivi za Umag i Istru. (<http://uciliste-umag.hr/hr/kultura/manifestacije/>)

3. 2. 1. Međunarodna Oldtimer izložba

Ova je manifestacija jedina ovakvog karaktera na području Istre i upravo je to ono što je čini veoma posebnom i drukčijom. Održava se već osmu godinu zaredom i svake godine predstavlja se sve veći broj vrlo rijetkih predratnih i poslijeratnih atraktivnih vozila iz Italije, Austrije, Njemačke, Slovenije i Hrvatske.

(<https://www.coloursofistria.com/hr/dogadjanja/destinacije/umag/medunarodni-old-timer-rally>)

Veliki broj ljubitelja povijesnih vozila okuplja se na ovom jedinstvenom događaju koji omogućava višesatni razgled starih dragulja, nakon čega slijedi defile vožnja od gotovo dva kilometra uz kraća zaustavljanja da bi se prolaznici mogli diviti automobilima i fotografirati ih te na taj način pridonijeti promidžbi manifestacije i njezinom razvitku. (<http://www.regionalexpress.hr/site/more/umag-8.meunarodna-oldtimer-izlozhba-29.-travnja>)

3. 2. 2. ATP Croatia Open

ATP Croatia Open sigurno je najvažnija manifestacija koja se odvija u Umagu upravo zbog svog iznimnog karaktera. Naime, to je najstariji i najpopularniji teniski turnir, a Umag se kao grad domaćin godinama profilirao u vrlo prepoznatljivu destinaciju u svijetu profesionalnog tenisa. Turnir je prvi puta održan 1990. godine, a od onda do sada nastupio je veliki broj igrača koji su postali poznata imena u tenisu, primjerice Goran Ivanišević, Marin Čilić, Ivan Ljubičić, Novak Đoković, Carlos Moya i Rafael Nadal. (<http://www.croatiaopen.hr/hr/turnir/povijest-turnira/>)

Osim sportskog dijela, vodi se računa i o zabavi izvan teniskih terena. Svaku večer nastupaju glazbenici koji do ranih jutarnjih sati zabavljaju goste, a postavljeno je i više od 30 degustacijskih punktova na kojima posjetitelji mogu kušati istarske delicije, vina, maslinova ulja te jela moderne vizije tradicionalne istarske kuhinje.

(<https://www.coloursofistria.com/hr/dogadjanja/sport/atp-croatia-open-umag>)

Slika 6: ATP Croatia Open

Izvor: <https://hr.n1info.com/Picture/100391/jpeg/umag1.jpg> (6. 4. 2018.)

3. 2. 3. Dani švoja

Od brojnih gastronomskih manifestacija na području Istre, u Umagu se trebaju izdvojiti Dani švoje, koji traju čitavih mjesec dana i odvijaju se po restoranima i konobama Umaga, Novigrada, Buja i Brtonigle. Za vrijeme trajanja ovog događanja, posjetitelji imaju priliku kušati maštovito pripremljena jela na bazi ribe lista, tzv. švoje, svojstvene sjeverozapadnom dijelu Istre, kao i druge ribe istarskog podneblja. Kuhari se potiču na stvaranje novih kreacija i kombinacija kojima se ovaj jedinstveni gastronomski doživljaj podiže na jednu novu razinu.

(<https://www.coloursofistria.com/hr/dogadjanja/gastronomija/dani-svoja>)

Dugi niz godina koliko se održavaju, Dani švoja postali su jedan od pravih simbola sjeverozapadne Istre, što mogu potvrditi i brojni posjetitelji koje se svake godine vraćaju u sve većem broju kako bi uživali u čarima i opojnim mirisima i okusima istarske švoje.

Slika 7: Jelo od istarske švoje

Izvor: https://www.jutarnji.hr/migration_catalog/Dobra_hrana_Image_Archive/5/3570023/alternates/LANDSCAPE_680/5 (10. 4. 2018.)

3. 2. 4. Istria Granfondo

Međunarodni biciklistički maraton Istria Granfondo od svojih početaka pa do svog prošlogodišnjeg šestog izdanja postao je jedna od najvećih manifestacija koje se održavaju na području sjeverozapadne Istre. Lani je okupio čak 800 biciklista iz 16 zemalja, a u njegovoj organizaciji i realizaciji sudjelovalo je preko 300 članova i oko 150 volontera.

Istria Granfondo prvoga dana održavanja, u subotu, omogućava veliki izazov za odvažnije i kondicijski spremnije bicikliste – naime, sudionici mogu birati između 90 kilometara duge dionice Istria Granfondo Small i 136 kilometara duge dionice Istria Granfondo Classic. Obje dionice počinju i završavaju u atraktivnom umaškom turističkom kompleksu Stella Maris smještenom uz ATP stadion, a prolaze i središnjim dijelovima istarskog poluotoka (Oprtalj, Motovun).

Drugi dio maratona održava se sljedećeg dana i podrazumijeva rekreativnu vožnju Istria Granfondo Family & Gourmet Tour Novigradom i okolicom uz more obilazeći vinograde i maslinike na 25 kilometara dugoj stazi. Sudionici biciklijade mogu i kušati tradicionalna istarska jela i vina na okrepnim stajalištima postavljenima duž staze.

(<https://www.coloursofistria.com/hr/biciklizam/istria-granfondo>)

3. 3. Turistička zajednica Grada Umaga

Kao i za Turističku zajednicu grada Novigrada, za prikupljanje sljedećih podataka kontaktirao se direktor Turističke zajednice Grada Umaga, gospodin Milorad Popović. Na nekoliko pitanja odgovorila je djelatnica TZ Umag, gospođa Franka Anđelić.

3. 3. 1. Intervju TZ Umag

1. Kakva je obrazovna struktura djelatnika u Vašoj turističkoj zajednici?

Obrazovna struktura djelatnika u našoj Turističkoj zajednici je sljedeća:

Tablica 1: Obrazovna struktura djelatnika u TZ Umag

<i>STALNO ZAPOSLENI</i>	<i>SEZONSKI RADNICI</i>
<i>VSS – 1</i>	<i>VSS – 1</i>
<i>VŠS - 3</i>	<i>SSS - 5</i>

Izvor: intervju s direktorom TZ Umag

2. Koliko zaposlenih ima Vaša turistička zajednica?

TZG Umaga ima 4 djelatnika na neodređeno i do 6 na određeno vrijeme.

3. Koji su glavni turistički aduti Vašega grada?

Prirodne ljepote, sportski sadržaji, smještajni kapaciteti visoke kvalitete, gourmet, dodatna ponuda.

4. Na koji način promovirate rad turističke zajednice i sami grad?

Značajna sredstva izdvajaju se za online komunikaciju putem mrežne stranice i društvenih mreža, za oglašavanje, za offline komunikaciju – organizaciju prezentacija destinacije, prihvata novinara, agenata, tiskanje promotivnih materijala, putem TIC-eva Umag i Savudrija i sl.

5. Koji je broj evidentiranih posjetitelja i na koji način ih registrirate?

Broj evidentiranih posjetitelja za 2017. god. s usporedbom na 2016. god. je sljedeći:

Tablica 2: Evidencija posjetitelja za 2017. godinu

Zemlja	Dolazaka 2017.	Dolazaka 2016.	Indeks	Noćenja 2017.	Noćenja 2016.	Indeks
Ukupno domaći	31.085	29.807	104	116.164	112.426	103
Ukupno strani	442.586	402.341	110	2.532.684	2.272.800	111
Sveukupno	473.671	432.148	110	2.648.848	2.385.226	111

Izvor: Sustav E-visitor

Izvor: <https://www.evisitor.hr/eVisitor/hr-HR/Account/Login?ReturnUrl=%2FeVisitor%2Fhr-HR> (25. 7. 2018.)

Svi posjetitelji koji borave u smještajnim kapacitetima u roku 24 sata moraju

biti prijavljeni putem informacijskog sustava za prijavu i odjavu turista eVisitor.

Sustav služi za prijavu i odjavu turista, ali i za prikupljanje i obradu podataka, za statistička izvješća te za obračun i kontrolu naplate boravišne pristojbe.

6. Koliko često radite statistička izvješća?

Statistička izvješća rade se na tjednoj, mjesečnoj ili na godišnjoj bazi, odnosno svaki put kada su nam potrebni podaci.

7. Koji su glavni turistički proizvodi Vašega grada?

Glavni turistički proizvodi naše destinacije su sport (bike, tenis, nogomet...), wellness, kultura.

8. Kupujete li ili sami izrađujete suvenire za posjetitelje? Postoji li neki prepoznatljiv i karakterističan suvenir za Vaš grad?

Kupujemo tipične, lokalne proizvode za naše poslovne partnere, novinare.

9. Koji je moto Vaše turističke zajednice?

Moto naše turističke zajednice je "Aktivni odmor".

10. Jeste li kao turistička zajednica osvojili neke nagrade u turizmu? Ako jeste, koje i kada?

Pored mnogobrojnih nagrada Turističke zajednice grada Umaga, ističemo onu najnoviju, a to je nagrada Zlatna Koza za suorganizaciju događanja Sea Star Festivala u Umagu. (Sea Star Festival je proglašen najboljim novim festivalom i među 10 najboljih festivala u Europi).

11. Kako surađujete s ostalim turističkim zajednicama u Istarskoj županiji, postoji li neka povezanost ili svaka radi za sebe?

Suradnja na nivou turističkih zajednica u Istarskoj županiji odvija se putem radnih dogovora na kojima se raspravljaju i zauzimanju stavovi vezano za zajedničku problematiku npr. sufinanciranje i donošenje Strateškog marketing plana Istre, Marketing plana Istre za određenu godinu, i sl. Lokalne zajednice i hotelijeri u sjeverozapadnoj Istri putem Klastera koordinirano rade na unapređenju proizvoda ovog kraja, komunikaciji vrijednosti –online i offline i sl.

12. Što mislite, na koji bi se način mogla poboljšati međusobna suradnja turističkih zajednica Istarske županije?

Moje subjektivno mišljenje je da bi lokalne turističke zajednice u Istri na čelu s Turističkom zajednicom Istarske županije mogle objedinjene nastupati prema tijelima javne vlasti i resornog ministarstvima u iznalaženju odgovora na pitanja koja se tiču svih, npr. brži protok granicom, razvijenija prometna povezanost. U dogovoru s poslovnim bankama nuditi povoljnije uvjete kreditiranja malim iznajmljivačima čiji se kapaciteti trebaju obnoviti i sl.

4. ROVINJ

Prema (Štambuku, 2012.), more je oduvijek bila odrednica ovoga grada i stoga nimalo ne iznenađuje da je Rovinj, grad smješten na zapadnoj obali Istre, baziran na životu s činjenicom da je more polazište svega. Ono utvrđuje način života i mentalitet stanovnika Rovinja, ali i njegovu kulturu i budućnost.

Osim što je jedan od najvećih turističkih centara obalne Istre, Rovinj se još u davnom VIII. stoljeću afirmirao kao pomorsko središte. Grad je to otoka i zaštićenih krajolika kako kažu stariji stanovnici. Čitava je rovinjska obala zaštićena prirodna baština, kao i dvadeset i dva otoka koji ga okružuju. Rovinjska batana, simbol je Rovinja pod UNESCO-voim zaštitom. Brodica je to ravnog dna specifična po svojoj dugovječnoj karakterističnoj drvenoj građi.

Jedna od izrazito primamljivih rovinjskih karakteristike su zbijene kućice, maleni trgovi i uske uličice te jedinstvena starogradska jezgra zbog koje je Rovinj 1963. godine proglašen gradom spomenikom kulture.

(<http://www.lotos-croatia.com/hr/hrvatska/3777/rovinj-hrvatska-rovinj-apartmani-apartmani-u-rovinju-rovinj-privatni-smjestaj-rovinj-privatni-apartmani-rovinj-istra/>)

Slika 8: Rovinj

Izvor: <http://myrovinj.info/wp-content/uploads/2015/11/Bajkovit-i-%C5%A1areni-Rovinj-Hrvatska.jpg>
(16. 4. 2018.)

4. 1. Povijest i kulturna baština

Rovinj se kao grad prvi put spominje pod imenom Castrum Rubini još u davnom 7. stoljeću, a prema arheološkim nalazima njegova okolica bila je nastanjena već u brončanom i željeznom dobu. S morske strane bio je zaštićen velikim stijenama, a s kopnene su strane grad štitali čvrsti bedemi. Unatoč kamenoj zaštiti, Rovinj je, kao i mnogi drugi gradovi u Istri, tijekom prošlosti bio više puta opustošen i spaljen. U srednjem vijeku ostao je djelomice pošteđen od kuge koja je vladala područjem upravo zbog povoljne klime. (<http://www.rovinj-rovigno.hr/o-rovinju/povijest/>)

(Štambuk, 2012.) navodi kako se legenda o otoku Cissi, tzv. rovinjskoj Atlantidi, prepričava još i danas iako postoje brojna nagađanja i nema sigurnih dokaza o njegovom postojanju. Smatra se da je otok potonuo za vrijeme velikih potresa u drugoj polovici 8. stoljeća. Mnogi znanstvenici pokušavali su dokučiti zagonetku o Cissi, a prvi su je pokušali razriješiti austrougarski mornari zaputivši se 1890. godine na mjesto potonulog grada. Nakon poduzetog istraživanja, njihovi ronionci su sa sigurnošću mogli reći da je Cissa zaista postojala; napisan je i zapisnik u kojem se detaljno opisuje mjesto potonuloga grada i pronađeni ostaci zidova i građevina. Ipak, mnogi ribari danas tvrde kako im se upravo na tome mjestu mreže zapliću o grebene, a ponekad u njima znaju pronaći komade cigle.

(Curić i sur., 2013.) govori kako je stara jezgra grada Rovinja iznimno važna po kulturno-povijesnim spomenicima, a ona je cijela sama po sebi zaštićena kao spomenik kulture budući da je iznimno bogata brojnim baroknim, romaničkim, gotičkim i renesansnim prozorima, balkonima, portalima i stepeništima.

Znamenitost Rovinja je i crkva sv. Eufemije, zaštitnice grada, koja je posebna po svojoj impozantnoj izgradnji i raskošnoj unutrašnjosti. U crkvi su tri oltara, a upravo je onaj središnji, oltar sv. Eufemije, nezaobilazan dio za svakoga tko posjeti Rovinj. Oltarom, bogatim mramorom, dominira kameni kip svete iz 15. stoljeća, a iza oltara nalazi se sarkofag u kojem su pohranjeni ostaci sv. Eufemije. (<http://www.inforovinj.com/hrv/rovinj/znamenje/crkva-sv-eufemija.asp>)

Osim starogradske jezgre i crkve sv. Eufemije, važno je spomenuti i močvaru Palud, smještena nedaleko od Rovinja. Palud je jedini ornitološki rezervat u Istri. Ovo specifično močvarno područje tijekom cijele godine skriva u sebi oko 220 različitih vrsta ptica (divlje

patke, gnjurce, kokošice, vuge, djetliće i mnoge druge) te je pravi mali raj za ljubitelje promatranja i proučavanja ptica.

(<http://www.inforovinj.com/hrv/rovinj/znamenje/palud.asp>)

Prema (Ružiću, 2009.), turistički posjet Paludu mogao bi se svrstati pod ekoturizam koji prema njemu postaje sve popularniji oblik turističke ponude zbog sve većeg zanimanja turista za prirodu, a posebice onu ekološki čistu.

4. 2. Manifestacije

S obzirom na činjenicu da se Rovinj potvrdio kao najveće ribarsko, turističko i kulturno središte Istre, većina njegovih turističkih ponuda temelji se na sportu i rekreaciji. Lokalna turistička zajednica usmjerila je organizaciju manifestacija na bazi sportsko-rekreacijskih aktivnosti, što odgovara i stanovnicima Rovinja i njegovim posjetiteljima, posebice u turističkoj sezoni.

Prema riječima (Štambuka, 2012.), tajna za dobivanje brojnih epiteta leži u činjenici što Rovinj već godinama uspijeva prihvatiti sve turističke izazove i pritom zadovoljiti svoje turiste, a istovremeno sačuvati prirodnu i kulturnu baštinu, kao i svoj duh i tradiciju. Rovinj će svim zaljubljenicima u sport, kako profesionalcima tako i onima koji su skloniji rekreaciji, pružiti uistinu bogatu ponudu. Izdvojeni su skijanje na moru, jedrenje, let padobranom i ribolov, a oni koji uživaju u rekreaciji na kopnu, mogu birati između šetnji borovim šumama, vožnji biciklom na preko 40 kilometara biciklističkih staza, tenisa, nogometa, košarke ili slobodnog penjanja.

4. 2. 1. Weekend Bike & Gourmet

Weekend Bike & Gourmet jedna je od mlađih manifestacija koje se održavaju u duhu očuvanja tradicije uživanja u prirodnim ljepotama, rekreaciji i gurmanskim delicijama. Na prvi dojam vrlo sličan umaškom Istria Granfondu, ovaj događaj je ipak više usmjeren samo na rekreacijsko bicikliranje, bez natjecateljskog karaktera. Traje dva dana i sudionici mogu birati između dvije staze koje se razlikuju po težini i zahtjevnosti. Duž staze postavljeni su punktovi s degustacijskim jelima – prvi dan su jela bazirana na morskim plodovima, a drugi dan na delicijama iz istarskog zaleđa. (<https://biciklijade.com/detail/2849>)

4. 2. 2. Rovinj Beach Polo Cup

Sportski događaj Rovinj Beach Polo Cup održao se ove godine treći put zaredom na prekrasnoj rovinjskoj plaži Porton Biondi. Namijenjen je sudionicima i posjetiteljima visoke platežne moći, a okuplja brojne profesionalne polo timove iz Brazila, Italije, Njemačke, Mađarske, Argentine, Švicarske, Slovačke, Singapura i Velike Britanije. Svake godine dovodi sve veći broj zainteresiranih za praćenje ove manifestacije. Organizacija ovog događaja bila je veliki potez Turističke zajednice Grada Rovinja budući da polo nije razvijen sport ni u Istri ni u Hrvatskoj. Nakon prve godine održavanja, projekt se pokazao isplativim i održivim pa se nastavilo dalje s organizacijom za nastavak turnira sljedeće godine. Cilj ove sportske manifestacije bio je pokušati ustaliti tradiciju održavanja nekog 'drugačijeg' sporta u ovim krajevima. (<http://www.rovinjbeachpolocup.com/>, <https://www.maistra.com/hr/ponude/rbpc>)

4. 3. Turistička zajednica Grada Rovinja

Podaci koji slijede prikupljeni su putem intervjua s djelatnicom Turističke zajednice Grada Rovinja, gospođom Paolom, koja je odgovorila na nekoliko pitanja o radu svoje turističke zajednice.

4. 3. 1. Intervju TZ Rovinj

1. Kakva je obrazovna struktura djelatnika u Vašoj turističkoj zajednici?

Visoka stručna sprema i viša stručna sprema.

2. Koliko zaposlenih ima Vaša turistička zajednica?

4 stalnih i 5 sezonskih zaposlenika.

3. Koji su glavni turistički aduti Vašega grada?

Očuvana starogradska jezgra, kulturno-povijesne atrakcije i prirodne atrakcije, visoko kvalitetni turistički kapaciteti, mogućnosti za poslovne susrete, razvijena infrastruktura biciklističkih staza, atraktivne lokacije za ronjenje.

4. Na koji način promovirate rad turističke zajednice i sami grad?

Udruženim i samostalnim oglašavanjem – online i offline, ugošćivanje novinara i blogera, putem vlastite web stranice i atraktivnim videomaterijalima.

5. Koji je broj evidentiranih posjetitelja i na koji način ih registrirate?

Na godišnjoj razini TZ Rovinja (područje grada Rovinja i Rovinjsko Selo) ostvari oko 650.000 dolazaka i 3.900.000 noćenja. Svi dolasci i noćenja evidentiraju se u sustav za prijavu i odjavu turista eVisitor, što je regulirano posebnim zakonskim propisima.

6. Koliko često radite statistička izvješća?

Statistička se izvješća rade na tjednoj, mjesečnoj, polugodišnjoj i godišnjoj bazi.

7. Koji su glavni turistički proizvodi Vašega grada?

Odmorišni turizam, outdoor i rekreacija (Biciklizam, nogomet, tenis, ronjenje, climbing), kongresni turizam, zdravstveni turizam, gastronomija, nautika.

8. Kupujete li ili sami izrađujete suvenire za posjetitelje? Postoji li neki prepoznatljiv i karakterističan suvenir za Vaš grad?

Suvenire izrađuju i prodaju lokalni poduzetnici. Tipični rovinjski suvenirni jesu liker rovinjski pelinkovac, maketa rovinjske batane, profumo di Rovigno.

9. Koji je moto Vaše turističke zajednice?

Slogan destinacije Rovinj glasi: Rovinj – Rovigno Romantični Mediteran.

10. Jeste li kao turistička zajednica osvojili neke nagrade u turizmu? Ako jeste, koje i kada?

Kao turistička destinacija Rovinj je dobitnik sljedećih nagrada:

Plavi cvijet sa zlatnim znakom za grad Rovinj: 2002., 2006., 2007., 2008.

Plavi cvijet sa srebrnim znakom za grad Rovinj: 2004., 2009.

Rovinj - turistički prvak Hrvatske za 2014.

Rovinj - najbolja velika destinacija na Jadranu za 2014. godinu

Grad Rovinj - najuspješnija destinacija za ljetni odmorišni turizam za 2015. godinu

Grad Rovinj – 2. mjesto u kategoriji Destinacija godine – destinacija za najuspješniji ljetni odmorišni turizam za 2016. godinu

Grad Rovinj – Najuspješnija destinacija za ljetni odmorišni turizam za 2017. godinu

Grad Rovinj - finalist u kategoriji Turistička destinacija godine za 2017. godinu

Grad Rovinj – finalist u kategoriji Najuspješnija destinacija turizma zdravlja za 2017. godinu

11. Kako surađujete s ostalim turističkim zajednicama u Istarskoj županiji, postoji li neka povezanost ili svaka radi za sebe?

Sa svim turističkom zajednicama u Istarskoj županiji zajednički sudjelujemo u Strateškom marketing planu Istre. Međusobnim sporazumom surađujemo na projektima predsezona i posezone – Hrvatska 365, gourmet, outdoor, biciklizam s Turističkim zajednicama Vrsar, Svetvinčenat, Bale i Kanfanar. Spomenute turističke zajednice geografski su nam blizu i posebno atraktivne baš za navedene turističke proizvode.

12. Na koji način bi se mogla poboljšati međusobna suradnja turističkih zajednica Istarske županije?

Suradnja je zadovoljavajuća.

5. POREČ

Grad Poreč slovi za jedno od najvećih turističkih središta Istre, a tajna ove laskave titule leži u mediteranskom podneblju, blagoj klimi, plodnom tlu i bujnoj vegetaciji te bogatoj turističkoj ponudi i gostoljubivosti domaćina. Također, jedna od tajni je i iznimna čistoća mora čija se kakvoća već tridesetak godina redovito mjeri i prati, a upravo zato je Poreč jedan od hrvatskih gradova na čijim se plažama vijore čak 22 plave zastave kao međunarodni simbol očuvanog i čistog okoliša. (<https://www.myporec.com/hr/otkrijte-porec/prirodne-ljepote>)

Smješten u srcu zapadne istarske obale, Poreč je privlačan posjetiteljima svih dobnih skupina u svako doba godine. Iz svakog porečkog hotela, apartmana i kampa do centra grada može se doći laganom šetnjom šetnicom uz morsku obalu. Osim toga, tu su i brojne biciklističke staze za ljubitelje vožnje na dva kotača i turistički vlakčić. (<https://www.myporec.com/hr/otkrijte-porec/obilazak-poreca>)

Od malog primorskog mjesta, Poreč je uz mnogo truda uložena od strane lokalne turističke zajednice izrastao u privlačnu turističku destinaciju. Ono što ovaj užurbani grad čini posebnim i drukčijim od ostalih je golema količina pažnje koja se pridodaje uređenosti okoliša i smještajnih kapaciteta, širokoj lepezi raznovrsnosti događanja i aktivnosti te ponudi prilagođenoj svakom gostu. (<http://www.istra.hr/hr/regije-i-mjesta/mjesta-i-gradovi/ltz-porec>)

Slika 9: Poreč

Izvor: <https://www.myporec.com/uploads/imgcache/slide/slides/1506417960.jpg> (24. 4. 2018.)

5. 1. Povijest i kulturna baština

Grad je ovo s dugom i burnom prošlošću koja čuva svoje tragove u staroj gradskoj jezgri i bedemima iz kojih se daju iščitati i neizbrisivi tragovi različitih kultura. (<http://www.istra.hr/hr/regije-i-mjesta/mjesta-i-gradovi/ltz-porec>)

Starinske porečke ulice zadržale su svoju originalnu arhitekturu i brojne kulturno-povijesne spomenike, od kojih je najznačajnija glasovita Eufrazijeva bazilika (Eufrazijana) koja je pod UNESCO-voim zaštitom od 1997. godine. (<https://www.myporec.com/hr/otkrijte-porec/kultura-i-umjetnost/217>)

(Orlić, 2006.) tvrdi da je Poreč još od doba antike opasan čvrstim zidinama koje su izgrađene u srednjem vijeku, a bio je poznat po devet četvrtastih kula, iako se u nekim izvorima spominje da ih je bilo jedanaest. Zidine su i danas, uz Eufrazijevu baziliku, zaštitni znak grada, kao i jedan od najsačuvanijih i najljepših povijesnih objekata Poreča. S cijele sjeverne, morske strane, zidine su ostale poprilično dobro očuvane, dok dio na južnoj strani nije izdržao iskušenje nadolazećeg turizma, te se danas nazire jedino u dijelovima pokoje zgrade i kuće.

Eufrazijeva bazilika neizostavna je za posjet svakog posjetitelja. Tijekom povijesti stekla je pogrešno ime koje i dan danas nosi; njezin graditelj Eufrazije nije bio svetac pa je katedralu posvetio svetoj Mariji. Stoga bi bilo pravilnije da se Eufrazijeva bazilika naziva bazilika svete Marije. No, vrijeme i tradicija učinili su svoje. Milohanić je u svom djelu opisao kako je biskup Eufrazije odlučio sagraditi katedralu: "U posvetnom natpisu u apsidalnom mozaiku biskup Eufrazije navodi motivaciju koja ga je vodila da započne to velebno djelo jer crkva koju je on zatekao bila je gotovo ruševna i bez ukrasa. Zato je odlučio crkvu građevno učvrstiti i ukrasiti vrsnim umjetničkim dostignućima svoga vremena, posvetivši je Kristu" (Milohanić, 2010: 15).

Katedrala je sagrađena u 6. stoljeću i to je prema (Orliću, 2006.), pored realističkih biblijskih prikazanja i zlatnih mozaika, njezina posebnost. Ova stara biskupija slovi i za muzej sakralne umjetnosti i jedan je od najznačajnijih kulturnih spomenika, ne samo u Poreču, već i u Hrvatskoj i čitavoj svjetskoj baštini.

Slika 10: Eufrazijeva bazilika

Izvor: https://img.adriagate.com/cdn/photos/2159825-15/Euphrasius-Basilica-in-Porec_1000_666.jpg
(26. 5. 2018.)

5. 2. Manifestacije

Budući da je Poreč kao turistička destinacija prigodan za posjete tijekom cijele godine, u skladu s time Turistička zajednica Grada Poreča osmislila je i veliki broj događanja, a zabilježen je rast popularnosti destinacije i posjećenosti turista, ali i domaćeg stanovništva. Neke od najvećih manifestacija organiziraju se početkom turističke sezone, dakle u proljeće, ili tijekom sezone, kada u gradu boravi najveći broj stranih posjetitelja kako bi se što bolje promovirao grad kao turističko odredište.

5. 2. 1. Giostra

Jedna od značajnih manifestacija koja obilježava grad Poreč, ali i Istru, je povijesni festival Giostra. Prema starim zapisima o viteškom nadmetanju, prva Giostra održana je u Poreču 14. veljače 1745. godine, a do današnjeg dana sačuvala je svoj jedinstveni duh i tradiciju. (<http://giostra.info/o-nama/utrka-giostra/>)

Festival je to koji na nekoliko dana na ulice grada donosi dašak baroka. Posjetitelji mogu vidjeti i upoznati način nekadašnjeg života u Poreču; moda, ples, teatar, glazba, maniri, gastronomija. U dane Giostre održava se i povijesni sajam na kojem posjetitelji mogu susresti obrtnike i trgovce te upoznati starinske običaje i zanate. (<https://www.putovnica.net/dogadanja/giostra-povijesni-festival-porec>)

Ove godine ova posebna povijesna priredba slavi svoje 12. izdanje te će ponovo okupiti veliki broj kostimiranih sudionika, više od 200. Zahvaljujući ovome festivalu, njeguje se i štiti nematerijalna kulturna baština te se upotpunjava kulturno-turistička ponuda u gradu Poreču. (<http://www.muzejporec.hr/hr/giostra/>)

Slika 11: Giostra – porečki povijesni festival

Izvor: http://cdn.regionalexpress.hr/images/uploads/GIOSTRA_2015_2.jpg (27. 5. 2018)

5. 2. 2. Vinistra

Vinistra je regionalna i međunarodna izložba vina koja se već godinama tradicionalno održava u Poreču, a svake godine potvrđuje svoj značaj sve većim interesom na natjecateljskom i izložbenom dijelu manifestacije. Za vrijeme trajanja izložbe ljubitelji vina imaju priliku 3 dana upoznavati i istraživati vinski svijet Istre. (<http://www.vinistra.com/>)

Zbog rekordnog broja posjetitelja iz cijelog svijeta na ovoj manifestaciji, lokalni stanovnici se znaju šaliti da se čini kao da je u Poreču vrhunac sezone.

(<https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/pocela-25-vinistra-zbog-okupljanja-vinoljubaca-u-porecu-se-cini-kao-da-je-vrhunac-sezone---516866.html>)

Svake godine ocjenjivačka komisija ima težak zadatak; od 500 do 600 uzoraka vina izabrati ono najbolje. Izlagači dolaze iz svih krajeva Hrvatske, Italije, Slovenije, Španjolske, Grčke, Portugala i Crne Gore. Natjecanje se održava na visokoj profesionalnoj razini, a cilj je potaknuti na prepoznavanje izvrsnosti i kvalitete vina.

Manifestacija svake godine ima i vrlo bogat program; održavaju se razna predavanja, edukativne radionice, gourmet show te zabava na kraju večeri. Budući da se u Poreču stavlja naglasak na pred i posezonu, zadnjih nekoliko godina Turistička zajednica Grada Poreča teži tome da se se razvijaju ponude, sadržaji i manifestacije koje će privlačiti goste i kada more i sunce nisu primarni motiv dolaska. Vinistra se kao poznata manifestacija u taj plan savršeno uklapa i sigurno je najkvalitetnija manifestacija na području Istre koja se odvija na zatvorenome. (<https://www.glasistre.hr/254793f5-e13b-48d8-94f3-ffd1b171ec9a>)

5. 2. 3. Dance Star – World Dance Masters

Dance Star je jedan od najrazvijenijih i najmasovnijih događanja koja se odvijaju u Poreču. Radi se o svjetskom finalu natjecanja u plesu kojem prethode kvalifikacijska natjecanja u svakoj zemlji diljem svijeta pojedinačno. U samome finalu nastupaju samo oni koji su izborili prolazak, a pred sam kraj natjecanja održava se Dance Star Gala, večer na kojoj nastupaju samo najbolji od najboljih, odnosno koreografije koje su dobile najviše ocjene i posebne nagrade i priznanja od strane prosudbenog povjerenstva.

Svake godine ova manifestacija okuplja sve veći broj sudionika i posjetitelja iz cijeloga svijeta, ove godine oko 7000, što pridonosi povećanju ukupnog broja ostvarenih noćenja u Poreču. Zbog ove je manifestacije grad Poreč dobio titulu svjetske plesne turističke destinacije. Tijekom nekoliko dana trajanja svjetskog finala, kada ne traje natjecanje, održavaju se i brojne plesne radionice pod vodstvom svjetski poznatih profesionalnih plesnih pedagoga i koreografa i zabave na obližnjoj plaži. (<https://croatia.hr/hr-HR/Aktivnosti-i-atrakcije/Dogadanja/NewEvents/dancestar-world-finals>)

Dance Star je uistinu jedna specifična i velika manifestacija koja u Poreču okuplja samo plesnu elitu gdje vrhunski plesači mogu odmjeriti svoje snage i boriti se za prestižne nagrade na imponantnoj pozornici dok su u njih uprte sve oči. Iz godine u godinu stvara se prekrasan doživljaj i uzbudljiva atmosfera, ulaže se puno vremena i truda u organizaciju i provedbu, medijsku dostupnost, te naravno, turističku promociju grada Poreča kao svjetske plesne destinacije. (<https://www.myporec.com/hr/sto-raditi/kalendar/17764>)

5. 3. Turistička zajednica Grada Poreča

Turistička zajednica Grada Poreča također je dala svoj pridonos u popunjavanju podataka za potrebe ovoga rada, pa je tako djelatnica turističke zajednice gospođa Ivana Prekalj Martinčević odgovorila na pitanja vezana uz rad turističke zajednice.

5. 3. 1. Intervju TZ Poreč

1. Kakva je obrazovna struktura djelatnika u Vašoj turističkoj zajednici?

Srednja stručna sprema i visoka stručna sprema.

2. Koliko zaposlenih ima Vaša turistička zajednica?

Turistička zajednica Grada Poreča ima 5 zaposlenika.

3. Koji su glavni turistički aduti Vašega grada?

Kvalitetan smještaj, raznolika ponuda sadržaja, uređene plaže, uređenost i čistoća destinacije, duga tradicija u turizmu, sportska infrastruktura (tenis tereni, dvorane, igrališta, itd.).

4. Na koji način promovirate rad turističke zajednice i sami grad?

Rad Turističke zajednice Grada Poreča i sami grad predstavlja se i promovira na lokalnoj razini kroz medije (novine, časopisi, tv, radio, web portali). Destinaciju promoviramo i na glavnim emitivnim tržištima putem plaćenih oglasa i objava u časopisima, revijama, novinama, TV emisijama, itd. Destinacija se promovira i na turističkim sajmovima ili prezentacijama.

5. Koji je broj evidentiranih posjetitelja i na koji način ih registrirate?

Tablica 3: Evidencija posjetitelja u TZ Poreč

<i>2017. g.</i>	<i>2016. g.</i>	<i>2015. g.</i>	<i>2014. g.</i>
<i>567.024 dolazaka, 3.392.258 noćenja</i>	<i>524.479 dolazaka, 3.109.432 noćenja</i>	<i>585.589 dolazaka, 3.109.224 noćenja</i>	<i>438.452 dolazaka, 3.083,643 noćenja</i>

Izvor: intervju s djelatnicom TZ Poreč

Sukladno zakonu, dolaske i noćenja posjetitelja evidentiraju se u sustavu eVisitor.

6. Koliko često radite statistička izvješća?

Statistička izvješća izrađujemo mjesečno, godišnje, za vrijeme blagdana. Tijekom glavne sezone statistika se obrađuje dnevno.

7. Koji su glavni turistički proizvodi Vašega grada?

Sunce i more, uređene plaže, Eufrazijeva bazilika, sportske pripreme, vjenčanje u Poreču, kongresi.

8. Kupujete li ili sami izrađujete suvenire za posjetitelje? Postoji li neki prepoznatljiv i karakterističan suvenir za Vaš grad?

Ne.

9. Koji je moto vaše turističke zajednice?

You Complete Us / Ti nas upotpunjuješ.

10. Jeste li kao turistička zajednica osvojili neke nagrade u turizmu? Ako jeste, koje i kada?

- 1981. godine Poreč dobiva VELIKO ZLATNO SUNCE za pobjednika turističke patrole u organizaciji Večernjeg lista.

- 1985. godine Poreču je dodijeljeno ZLATNO SUNCE, na temelju ocjene turističke patrole Turističkog saveza Hrvatske, Auto-moto saveza Hrvatske, Vatrogasnog saveza Hrvatske, Radio Zagreba – 2. program i Večernjeg lista.

- 1986. godine Poreč dobiva VELIKO ZLATNO SUNCE za pobjednika turističke patrole u organizaciji Večernjeg lista.

- 1996. godine Poreč dobiva VELIKO ZLATNO SUNCE za pobjednika turističke patrole u organizaciji Večernjeg lista.

- 1998. godine Poreču je dodijeljena TURISTIČKA ZVIJEZDA, 1. nagrada za najpripremljenije turističko mjesto na Jadranu. Nagradu su dodijelili HTZ, HINA i HKG.

- 1998. godine Poreč dobiva *VELIKO ZLATNO SUNCE* za pobjednika turističke patrole u organizaciji *Večernjeg lista*.
- *MALO ZLATNO SUNCE* 2000. godine za drugo mjesto od strane turističke patrole *Večernjeg lista*.
- Nagrada za okoliš 2000. godine. Nagradu je dodijelio Pokret prijatelja prirode „Lijepa naša“.
- Nagrada: *TURISTIČKI CVIJET* za nabolje uređeno turističko mjesto dodijeljeno je za 1997., 1998., 1999., 2000. i 2001. godinu, na temelju ocjene Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske turističke zajednice i Hrvatske Radio Televizije.
- *TURISTIČKI CVIJET* – Prvaci Jadrana za 2001. godinu. Nagradu su dodijelili Hrvatska turistička zajednica, Hrvatska gospodarska komora i HRT.
- *TURISTIČKI CVIJET* – Kvaliteta za Hrvatsku, Prvo mjesto za 2002. godinu. Nagradu su dodijelili Hrvatska turistička zajednica, Hrvatska gospodarska komora i HRT.
- *TURISTIČKI CVIJET* – Kvaliteta za Hrvatsku najvećem turističkom centru za 2003. godinu. Nagradu su dodijelili HRT i Hrvatska gospodarska komora.
- *PLAVI CVIJET* s brončanim znakom 2003. godine za osvojeno 3. mjesto dodijelila je Hrvatska turistička zajednica u Cavtatu.
- *KVALITETA ZA HRVATSKU* za 2004. godinu. Kristalni cvijet za 7 ostvarenih prvih mjesta kao najbolji veliki turistički centar na hrvatskom Jadranu. Nagradu dodjeljuju HRT i Hrvatska gospodarska komora.
- *PLAŽA* Gradsko kupalište 2006. godine za 5 godina vjernosti međunarodnom programu Plava zastava RH. Nagradu je dodijelio Pokret prijatelja prirode „Lijepa naša“.
- *PLAVI CVIJET* - 2008. godine u kategoriji Turistička ponuda nagrađena je jama Baredine s popratnim sadržajima.

- *Hrvatska turistička zajednica u ekološko – edukativnoj akciji „Volim Hrvatsku“ dodijelila je diplomu PLAVI CVIJET u pojedinačnim kategorijama za najuređeniji park u gradu Poreču – park Olge Ban. Nagrada je uručena u Bolu na Braču 22.10.2009. godine.*

- *PLAVI CVIJET sa zlatnim znakom 2010. godine za osvojeno 1. mjesto dodijelila je Hrvatska turistička zajednica. Nagrada je dodijeljena u listopadu na Danima hrvatskog turizma u Rovinju.*

- *Poreč je dobio 2015. godine 2. nagradu u kategoriji destinacija godine za NAJUSPJEŠNIJU DESTINACIJU ZA LJETNI ODMORIŠNI TURIZAM. Godišnje turističke nagrade dodjeljuju Ministarstvo turizma, Hrvatska turistička zajednica i Hrvatska gospodarska komora. Nagrada je dodijeljena na Danima hrvatskog turizma 14. 10. 2015. godine u Poreču.*

- *Za mega event Swatch Beach Volleyball Major Series dobivena je PLAKETA ZLATNA KOZA - CAPRA D'ORO za 2015. godinu u kategoriji EVENTI. Zlatna koza - Capra d'oro godišnja je nagrada Turističke zajednice Istarske županije. Nagrada je dodijeljena TZG Poreča i Beach Majorsu.*

- *Poreč je dobio 2016. godine 1. nagradu u kategoriji destinacija godine za NAJUSPJEŠNIJU DESTINACIJU ZA LJETNI ODMORIŠNI TURIZAM. Godišnje turističke nagrade dodjeljuju Ministarstvo turizma, Hrvatska turistička zajednica i Hrvatska gospodarska komora. Nagrada je dodijeljena na Danima hrvatskog turizma 27. 10. 2016. godine u Bolu na Braču.*

- *Turistička zajednica Grada Poreča je za film You Complete Us – City of Poreč osvojila prvu nagradu u kategoriji „Najbolji hrvatski filmovi u trajanju do 3 minute“ na Međunarodnom festivalu turističkog filma u Zagrebu.*

11. Kako surađujete s ostalim turističkim zajednicama u Istarskoj županiji, postoji li neka povezanost ili svaka radi za sebe?

Suradnja s regionalnom turističkom zajednicom ostvaruje se putem strateškog marketing plana. Turistička zajednica Istarske županije organizira koordinacije s direktorima lokalnih

turističkih zajednica te informira lokalne turističke zajednice o svim administrativno-pravnim i zakonskim izmjenama, a sve u cilju pravovremene provedbe novih propisa.

Turističke zajednice Poreča, Tar-Vabriga i Funtane surađuju na novom klasteru „Porečka rivijera“.

12. Na koji način bi se mogla poboljšati međusobna suradnja turističkih zajednica Istarske županije?

Suradnja Turističkih zajednica u Istarskoj županiji je vrlo dobra.

6. PRIKAZ RADA I PROMETA TURISTIČKIH ZAJEDNICA ISTARSKE ŽUPANIJE I NJIHOVA POVEZANOST

U ovome dijelu rada prikazat će se statistički podaci o posjetiteljima, odnosno dolascima i noćenjima u gradovima Novigrad, Umag, Rovinj i Poreč u razdobljima od lipnja do rujna 2016. i 2017. godine i broj stanovnika svakog grada prema podacima iz posljednjeg popisa stanovništva iz 2011. godine. Time će se prikazati presjek podataka te usporediti napredak i stagnacija svakoga grada pojedinačno, ali i gradova međusobno. Također, prezentirat će se rad Klastera sjeverozapadne Istre koji je velikim dijelom zaslužan za razvoj turizma u Istarskoj županiji.

Tablica 4: Popis stanovništva obrađenih gradova iz 2011. g.

Novigrad	4.345
Umag	13.467
Rovinj	14.294
Poreč	16.696

Izvor: https://www.dzs.hr/hrv/censuses/census2011/results/htm/H01_01_01/h01_01_01_zup18.html
(4. 7. 2018.)

6. 1. Turistički promet od lipnja do rujna 2016. i 2017. godine

Sljedeći dio rada prikazuje tablice s podacima o ostvarenim noćenjima i dolascima u Novigradu, Umagu, Rovinju i Poreču u razdoblju od lipnja do rujna 2016. i 2017. godine. Zelenom bojom u tablici je označeno povećanje broja dolazaka ili noćenja, a crvenom bojom je označen pad broja dolazaka ili noćenja u odnosu na drugu godinu.

Tablica 5: Prikaz turističkog prometa za lipanj 2016. i 2017. g.

GRAD	DOLASCI 2016.	DOLASCI 2017.	NOĆENJA 2016.	NOĆENJA 2017.
Novigrad	29.055	38.084	142.900	187.086
Umag	55.961	81.118	257.754	380.024
Rovinj	75.884	103.385	456.336	624.671
Poreč	72.389	97.738	423.862	542.108

Izvor: <http://www.istra.hr/hr/pr/statistika/arhiv> (4. 7. 2018.)

Tablica 6: Prikaz turističkog prometa za srpanj 2016. i 2017. g.

GRAD	DOLASCI 2016.	DOLASCI 2017.	NOĆENJA 2016.	NOĆENJA 2017.
Novigrad	52.109	53.375	343.051	369.699
Umag	110.004	119.214	691.329	774.793
Rovinj	133.289	144.789	912.908	1.007.179
Poreč	117.565	122.931	802.482	866.695

Izvor: <http://www.istra.hr/hr/pr/statistika/arhiv> (4. 7. 2018.)

Tablica 7: Prikaz turističkog prometa za kolovoz 2016. i 2017. g.

GRAD	DOLASCI 2016.	DOLASCI 2017.	NOĆENJA 2016.	NOĆENJA 2017.
Novigrad	48.592	49.758	361.670	383.064
Umag	107.834	108.998	782.882	824.838
Rovinj	143.818	150.771	1.085.016	1.144.725
Poreč	117.876	119.524	882.658	907.085

Izvor: <http://www.istra.hr/hr/pr/statistika/arhiv> (4. 7. 2018.)

Tablica 8: Prikaz turističkog prometa za rujan 2016. i 2017. g.

GRAD	DOLASCI 2016.	DOLASCI 2017.	NOĆENJA 2016.	NOĆENJA 2017.
Novigrad	26.342	21.835	145.061	131.046
Umag	50.387	48.385	308.281	302.034
Rovinj	75.816	73.915	483.524	479.433
Poreč	70.248	67.223	476.655	469.101

Izvor: <http://www.istra.hr/hr/pr/statistika/arhiv> (4. 7. 2018.)

6. 2. Klaster sjeverozapadne Istre

Osim činjenice da sve zajedno teže razvoju turizma u Istri i u svakom gradu pojedinačno, turističke zajednice Istarske županije povezane su u specifičnom konceptu udruživanja destinacija. Naime, turističke zajednice gradova Novigrad i Umag, uz Buje i Brtoniglu te turističke kompanije Plava Laguna (prijašnji Istraturist Umag) i Aminess hotels & campsites, zajednički djeluju pod Klasterom sjeverozapadne Istre. Cilj je ove organizacije unaprijediti kvalitetu i raznolikost turističke ponude na području sjeverozapadne Istre, učvrstiti poziciju destinacije idealne za odmor te time potaknuti brojne posjetitelje da ne samo dođu, već se i vrate u Istru.

Stvaranje ovog izuzetnog destinacijskog brenda inspirirano je posebnostima istarskoga kraja, a likovno rješenje logo brenda karakteristična je lepeza u četiri boje od kojih svaka predstavlja jednu od njih kao temu.

Slika 12: Logo Klastera Sjeverozapadne Istre

Izvor: https://www.coloursofistria.com/cms_media/default-og-image.jpg (20. 7. 2018.)

Najveća su posebnost Istre more, sunce, plaže i wellness hoteli pa plava boja predstavlja temu wellness i more. Zahvaljujući velikim ulaganjima u sportske objekte i manifestacije, sjeverozapadna Istra postala je vrlo atraktivna destinacija za aktivni odmor. Bogatu sportsku ponudu predstavlja narančasta boja. Zelena boja objedinjuje sve prirodne ljepote ovoga kraja u kojima uživaju moderni putnici i ljubitelji prirode i kampiranja. Budući da sjeverozapadna Istra okuplja neke od najboljih hrvatskih vinara i maslinara, a tartufi, morske delicije i pršut čine samo dio istarske gastronomske ponude, hrana i vino objedinjene su ljubičastom temom, koja, osim toga, predstavlja i jedinstvene manifestacije i zabavu. (<https://www.coloursofistria.com/hr/o-nama>)

Izrađeni su brojni promidžbeni materijali u obliku brošura, kataloga, kalendara i letaka. Predstavnici klastera te turističkih zajednica i objekata objedinjenih u njemu često sudjeluju na brojnim međunarodnim seminarima, prezentacijama i kongresima kako bi se turizam sjeverozapadne Istre i njegova raznolika i bogata ponuda predstavio što široj javnosti. (http://www.istra.hr/.app/upl_files/fl_112411124951.pdf)

7. PRIKAZ RADA TURISTIČKE ZAJEDNICE OPĆINE BRTONIGLA

Budući da su se podaci o svakoj turističkoj zajednici pojedinačno prikupili izravno od direktora i djelatnika, ishod razgovora s direktoricom Turističke zajednice Općine Brtonigla, gospođom Michelle Babić, bio je prikazati dojmove i mišljenja o radu u turističkoj zajednici iz unutarnje perspektive.

7. 1. Intervju TZ Brtonigla

1. Koliko dugo ste na sadašnjoj poziciji u TZ Brtonigla?

Nakon 10 godina rada u TZ grada Novigrada – Cittanova, gdje stječem bogato iskustvo u vođenju TZ i gdje sam prošla gotovo sve pozicije od poslova turističkog informatora do v.d. direktorice ureda, u ožujku 2015. godine dolazim na radno mjesto direktorice ureda TZO Brtonigla.

2. Koje su po Vašem mišljenju dobre, a koje loše strane rada u turističkoj zajednici?

S obzirom da volim posao kojim se bavim, u većoj mjeri mogu istaknuti pozitivne strane svog posla, a to su stalna mogućnost za učenjem i stjecanjem novih znanja, komunikacija s velikim brojem profesionalaca iz turističke djelatnosti, mogućnost kreiranja novih turističkih proizvoda i doživljaja koji predstavljaju generator dolaska turista u našu destinaciju te kreativnu slobodu u izvršavanju primarnih zadaća TZ.

Manje dobre stvari jesu administracija te vrlo često i 24-satni angažman.

3. Molim Vas, predstavite ukratko svoj grad.

Općina Brtonigla je površinom i brojem stanovnika neveliko, ali vrlo značajno područje poljoprivredne tradicije i suvremenih dosega u vinogradarstvu, vinarstvu i maslinarstvu te sve više i u turizmu. Nalazi se na sjeverozapadnom dijelu istarskog poluotoka, smještena na brežuljku, okružena vinogradima i maslinicima. Naselje se pod nazivom Ortonegro spominje u 13. stoljeću. Naziv potječe od rimskog naziva Hortus Niger (crni vrt), a vjerojatno je nastao zbog tla u okolici Brtonigle. Brtonigla nudi ponešto drugačiji odmor, prepun tradicije koja započinje u vinogradu, nastavlja se u podrumima, a završava obiljem na stolu. Za Općinu Brtonigla karakteristično je da se nalazi na „četiri zemlje“, tj. da su svi tipovi tala koji se

nalaze u Istri nalaze na prostoru općine (crvena, crna, siva i bijela zemlja). Na području Općine Brtonigla raspolažemo s gotovo 7.000 kreveta (trostruko više od stanovnika) visoke kategorije (hotel San Rocco – višestruko nagrađivani mali obiteljski hotel u Hrvatskoj, Camping In Park Umag – ADAC best Camping, Stancija Cocci – top villa za odmor po preporuci The telegrapha, Wine residence Villa Cattunar - prvi „wine smještaj“ s 5 na ovom području....), koji ostvaruju gotovo 600.000 noćenja.*

Zanimljivo je da je s gotovo identičnim brojem ležaja Brtonigla unazad 3 godine ostvarivala 380.000 noćenja, a 2015. godine prvi put prelazimo brojku od pola milijuna ostvarenih noćenja.

4. Koje su glavne atrakcije i turistički aduti u Vašem gradu?

Brtonigla je prepoznatljiva kao visokokvitetna destinacija enogastronomskog turizma, aktivnog odmora te s obzirom na vodeni park Istralandiu, destinacija za obiteljski odmor.

U nastavku popis atrakcija:

- Aquapark Istralandia

- Galerija A. Rukavine

- Crkva sv. Zenona

- Arheološka nalazišta: Gradina, Sv. Dionizije, Sv. Juraj, Grumače, pećina ispod sela Serbani.

- Prirodni park i kanjon Škarline

- Špilja Mramornica

- Manifestacije: Choco & Wine Fest, Istria Wine & Walk, KipAR – kiparska škola Aleksandra Rukavine, U bojama tradicije- žetvene svečanosti, Fešta sv. Roka, Istria Wine Run, Dani gljiva....

5. Kakva je obrazovna struktura djelatnika u Vašoj turističkoj zajednici?

Svi zaposlenici, čak i oni sezonski, visoko su obrazovani.

6. Koliko zaposlenih ima Vaša turistička zajednica?

TZO Brtonigla posluje tijekom cijele godine, na neodređeno vrijeme zaposlene su 2 osob e-direktorica ureda i voditeljica turističko informativnog punkta i jedan sezonski djelatnik – turistički informator.

7. Na koji način promovirate rad turističke zajednice i sami grad?

Prema programu rada i financijskom planu TZO Brtonigla promovira se samostalno, udruženo (Klaster SZ Istre i SMP Istre) te putem promotivnih kampanja u suradnji s TZIŽ. Promoviramo se offline i online te sudjelovanjem na specijaliziranim sajmovima ili jednodnevnim prezentacijama. Pomocija se uglavno temelji na udruženom oglašavanju obzirom da je Brtonigla dio Klastera sjeverozapadne Istre, a taj se model zajedničke promocije pokazao uspješnim.

Offline promocija:

Samostalno – tisak materijala (image brošura destinacije i plan grada), oglašavanje u specijaliziranim turističkim časopisima (Camping, Istrien Magazin...)

Udruženo Klaster SZ Istre – tisak materijala (Image brošura, bike vodič, bike karte – mountainbike, cestovne i za cikloturiste, gourmet vodič te prezentacijske brošure po proizvodima: gourmet, bike, tenis, nogomet i wellness, kalendar događanja)

Udruženo TZIŽ - tisak materijala (gourmet, Enjoy Istra, Culture Istra)

Online promocija:

Samostalno: društvene mreže Facebook i Instagram (Visit Brtonigla-Verteneglio)

Udruženo: destinacijski web portal Klastera SZ Istre www.coloursof istria.com, društvene mreže Facebook, Instagram, Twitter i youtube kanal, Destinacijski portal www.istra.hr

Sajmovi i prezentacije

Promocija putem promotivnih kampanja

8. Kako surađujete s ostalim turističkim zajednicama u Istarskoj županiji, postoji li neka povezanost ili svaka radi za sebe?

Do 2010. godine turističke zajednice funkcionirale su po sistemu 1 TZ / 1 destinacija pa je svaka turistička zajednica samostalno razvijala turističke proizvode, vršila promociju te organizirala manifestacije. 2010. godine TZ gradova Umag, Novigrad i Buje te Općine Brtonigla krenuli su u proces objedinjavanja u klaster po principu DMM (destinacijski marketing menadžment). Klaster Umag – Novigrad prvi je klaster u Hrvatskoj koji je prepoznao potrebu da se postavi model suradnje glavnih igrača u destinaciji, a u cilju povećanja performansi klastera i jačanje njegove pozicije na međunarodnom turističkom tržištu. TZ svih četiriju destinacija uvidjele su potrebu suradnje javnog i privatnog sektora pa su potaknule koordinaciju aktivnosti dionika iz privatnog sektor, te se tako počelo zajedničkim marketinškim aktivnostima utjecati na povećanje profita i proširenje svojih aktivnosti. Osam godina kasnije, uz jasnu distinkciju proizvoda usuglašeni na nivou strategije klastera, gdje svaki dionik zauzima svoju poziciju u klasteru, funkcioniramo kao homogeni klaster pod brandom All the colours of Istria, koji zajednički radi na promociji, razvoju proizvoda te organizaciji manifestacija koje predstavljaju generator dolaska u destinaciju.

11. Na koji način bi se mogla poboljšati međusobna suradnja turističkih zajednica Istarske županije?

TZ Istarske županije u stalnom su međusobnom kontaktu i redovito se nalaze na koordinacijama direktora TZ na kojima dogovaraju aktivnosti i promocija destinacije Istre. Međutim, prema Master planu razvoja turizma Istre 2015. – 2025., Istra je podijeljena na 6 klastera (5 vodećih destinacija i njihova gravitacijska područja te središnja Istra) koji bi ubuduće, postavljajući osnove tržišnog pozicioniranja, trebali funkcionirati po principu klastera SZ Istre, a sve pod krovom regionalne TZ, što je, smatram, ispravan model za kvalitetan razvoj turizma.

7.2. Interpretacija intervjua

Nakon razgovora s gospođom Babić, autorica je na temelju dobivenih odgovora i podataka spremna zaključiti da je općina Brtonigla, unatoč tome što je jedna od manjih općina na području Istre, veoma uspješna u osmišljavanju programa i manifestacija za obogaćivanje turističke ponude. Zahvaljujući pomnom planiranju i organiziranju, uspješna je i realizacija istih. Također, može se reći da općina Brtonigla visoko kotira u uspješnosti sezonskih događanja, što je za jednu tako malu sredinu vrlo pohvalno.

8. ISTRAŽIVANJE I MIŠLJENJE STANOVNIKA O MANIFESTACIJAMA U ISTARSKOJ ŽUPANIJI

Glavni cilj ovoga rada bio je potvrditi hipotezu da su turističke manifestacije u navedenim gradovima dovoljne za promociju gradova kao turističkih destinacija. Za potrebe istraživanja provedena je anketa u kojoj su sudjelovala 152 ispitanika. Hipoteza je potvrđena – manifestacije organizirane od strane lokalnih turističkih zajednica najvećim su dijelom zaslužne za promociju ovih gradova. Osim toga, namjera je bila i istražiti povezanost rada između turističkih zajednica i informiranost lokalnog stanovništva s turističkim i sportskim manifestacijama koje se organiziraju u njihovim gradovima.

8. 1. Sadržaj anketnog upitnika

Anketni upitnik sadržava ukupno 17 pitanja. Anoniman je kako bi ispitanici što iskrenije i potpunije odgovarali na pitanja. Na neka pitanja nisu svi ispitanici dali odgovore ili su to učinili polovično, tako da su neki dijelovi ankete djelomično nepotpuni. Upitnik je proveden od 24. travnja do 1. srpnja 2018. godine putem osobne elektroničke pošte, Facebook profila te je prosljeđivan djelatnicima i direktorima Turističkih zajednica gradova Novigrad, Umag, Rovinj i Poreč.

Pitanja postavljena u anketnom upitniku:

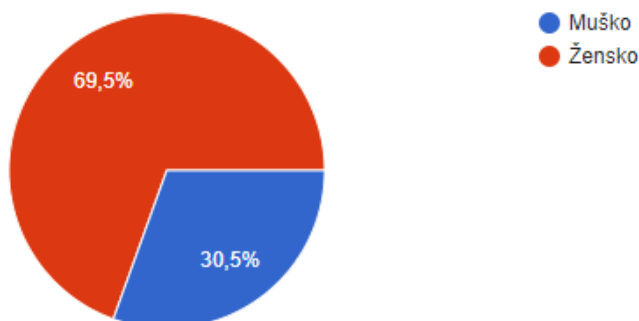
1. Spol
2. Dob
3. Stupanj obrazovanja
4. Jeste li ikada posjetili neki od sljedećih gradova u Istri?
5. Ukoliko jeste, koji je bio motiv posjeta?
6. Koji je bio Vaš ukupni dojam posjete gradu? Obrazložite.
7. Ukoliko niste posjetili nijedan od ovih gradova, zašto niste?
8. Jeste li prisustvovali nekom od sljedećih događaja u Novigradu?

9. Ukoliko jeste, molim Vas da odaberete jedan događaj koji Vas se najviše dojmio i ukratko opišete svoje doživljaje.
10. Jeste li prisustvovali nekom od sljedećih događaja u Umagu?
11. Ukoliko jeste, molim Vas da odaberete jedan događaj koji Vas se najviše dojmio i ukratko opišete svoje doživljaje.
12. Jeste li prisustvovali nekom od sljedećih događaja u Rovinju?
13. Ukoliko jeste, molim Vas da odaberete jedan događaj koji Vas se najviše dojmio i ukratko opišete svoje doživljaje.
14. Jeste li prisustvovali nekom od sljedećih događaja u Poreču?
15. Ukoliko jeste, molim Vas da odaberete jedan događaj koji Vas se najviše dojmio i ukratko opišete svoje doživljaje.
16. Kako ste saznali za događaj kojem ste prisustvovali?
17. Smatrate li da su ovakvi događaji dobri za promociju turističke destinacije? Molim Vas, obrazložite.

8. 2. Rezultati anketnog upitnika

1. Spol

Grafički prikaz 1: Prikaz spolne strukture ispitanika

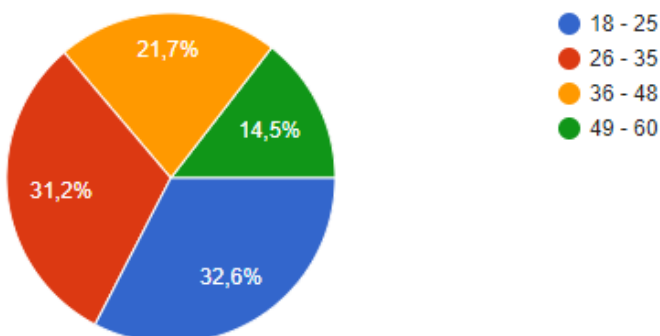

Izvor: Vlastita izrada autora

Prvo pitanje u anketnom upitniku odnosi se na spol ispitanika. Na grafičkom prikazu vidljivo je da je većina ispitanika ženskoga spola i čini 69,5 % ispitanika, a 30,5 % ispitanika je muškog spola.

2. Dob

Grafički prikaz 2: Prikaz dobne strukture ispitanika

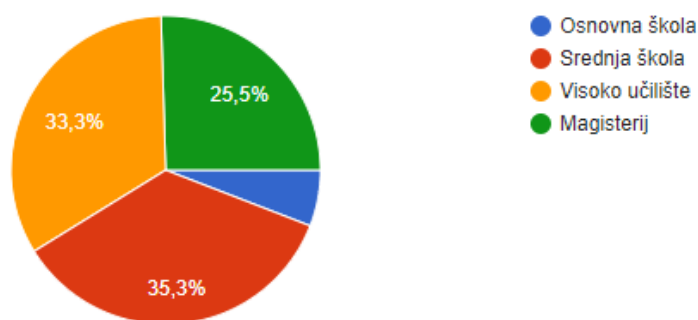

Izvor: Vlastita izrada autora

Dobna struktura ispitanika kreće se od 18 do 60, a najveći postotak ispitanika (32,6 %) pripada dobnoj skupini od 18 do 25. Nadalje, 31,2 % ispitanika spada u dobnu skupinu od 26 do 35, 21,7 % ispitanika u skupinu od 36 do 48, a najmanji udio ispitanika (14,5 %) star je između 49 i 60 godina.

3. Stupanj obrazovanja

Grafički prikaz 3: Prikaz obrazovne strukture ispitanika

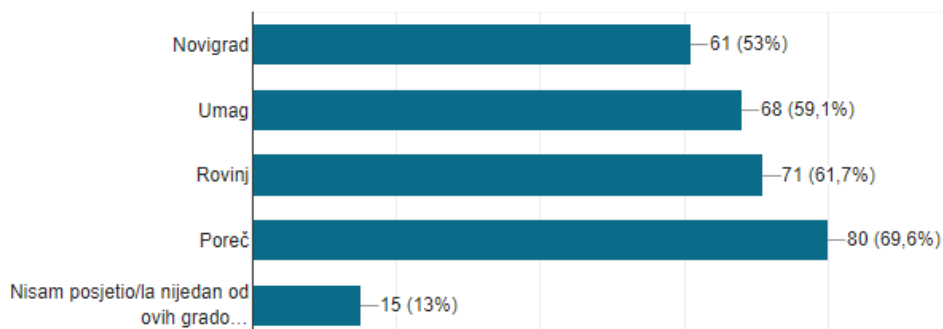

Izvor: Vlastita izrada autora

Sljedeći prikaz pokazuje obrazovnu strukturu ispitanika. Najveći udio ispitanika, 35,3 % ima završenu samo srednju školu, a vrlo sličan postotak (33,3 %) odgovora dali su ispitanici sa završenim visokim učilištem. Slijedi 25,5 % ispitanika sa završenim magisterijem, a tek je vrlo mali broj ispitanika koji imaju završenu samo osnovnu školu.

4. Jeste li ikada posjetili neki od sljedećih gradova u Istri?

Grafički prikaz 4: Prikaz posjećenosti istarskih gradova – Novigrad, Umag, Rovinj, Poreč

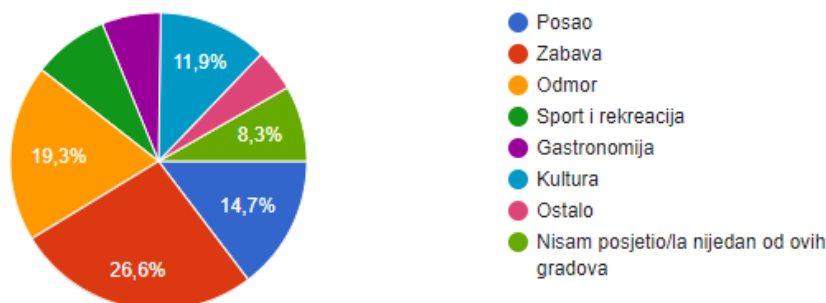

Izvor: Vlastita izrada autora

Ovim se pitanjem želi doći do podatka kolika je posjećenost navedenih gradova, većih turističkih središta Istarske županije, koji je od njih najviše, a koji najmanje posjećen. Najveći postotak posjećenosti ispitanika (69,6 %) ima Poreč, slijede ga Rovinj i Umag s malom razlikom u postotku posjećenosti – Rovinj 61,7 % a Umag 59,1 %. Najmanju posjećenost ima Novigrad s 53 %. 13 % ispitanika odgovorilo je da nije posjetilo nijedan od navedenih gradova.

5. Ukoliko jeste, koji je bio motiv posjeta?

Grafički prikaz 5: Prikaz motiva za posjete pojedinim gradovima

Izvor: Vlastita izrada autora

U ovom grafičkom prikazu mogu se vidjeti motivi posjeta pojedinim gradovima. Motiv koji je najčešće naveden je zabava s 26,6 % odgovora, nakon toga slijedi odgovor odmor s 19,3 % odgovora, posao s 14,7 %, slijedi kultura s 11,9 % odgovora, a 8,3 % ispitanika odgovorilo je da nije posjetilo nijedan od navedenih gradova. Ostali ponuđeni odgovori – sport i rekreacija, gastronomija i ostalo, odgovoreni su svega po nekoliko puta svaki.

Iz ovih podataka proizlazi zaključak se da su ispitanici, pri posjetu nekom gradu, većinom usmjereni na odmor i zabavu, što zaista ukazuje na pozitivne rezultate istraživanja i potvrđivanje pretpostavke da turističke manifestacije navedene u ovome radu i anketnom upitniku uistinu pridonose podizanju razine zadovoljstva posjetitelja na bazi kvalitetne turističke ponude.

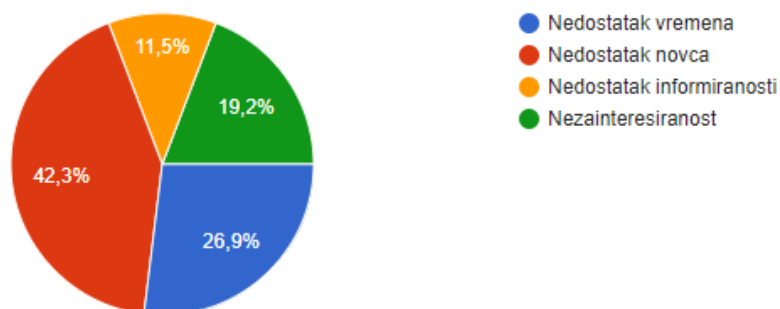
6. Koji je bio Vaš ukupni dojam posjete gradu? Obrazložite.

Ovo pitanje uvedeno je u anketni upitnik s ciljem da se usporede različiti dojmovi ispitanika pri posjeti gradovima. Sakupljeni su različiti komentari, većinom su komentari ispitanika pozitivni i puni hvale, a negativnih ima jako malo. Izdvojeno je nekoliko komentara koji su se najviše istaknuli:

- *"Svako mjesto je specifično na svoj način. Nudi različitost, bogatstvo, atrakcije i sadržaje u skladu sa svojom tradicijom i poviješću."*
- *"Lijepo se osjećam kada sretnete ljude koji razmišljaju kao ja, kao vi, volim umjetnost, kulturne znamenitosti i slično. Moje emocije su bogatije nakon posjeta."*
- *"Od navedenih gradova najviše su me se dojmili Rovinj i Novigrad zbog svoje urednosti, čistoće, ljepote samog grada i kulture stanovnika. Umag mi se najmanje svidio i tamo ne bih išla ponovo."*
- *"Sviđaju mi se svi navedeni gradovi zbog arhitekture, povijesti i kulture, no nedostaje im više zabavnih sadržaja (koncerata i sl., npr. u Rovinju)."*

7. Ukoliko niste posjetili nijedan od ovih gradova, zašto niste?

Grafički prikaz 6: Razlozi neposjećivanja pojedinih gradova

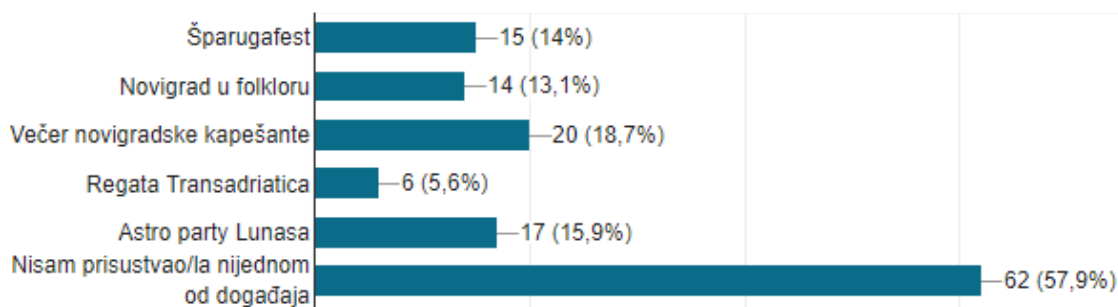

Izvor: Vlastita izrada autora

Iako je najveći dio ispitanika posjetio barem jedan od navedenih gradova, postoje i oni ispitanici koji nisu posjetili nijedan od njih. U ovom pitanju ponuđeni su razlozi neposjećivanja; nedostatak novca je najučestaliji razlog neposjećivanja s 42,3 % odgovora, nedostatak vremena 26,9 % odgovora, nezainteresiranost 19,2 %, a nedostatak informiranosti kao razlog neposjećivanja ovih gradova navelo je 11,5 % ispitanika.

8. Jeste li prisustvovali nekom od sljedećih događaja u Novigradu?

Grafički prikaz 7: Prisustvovanje ispitanika turističkim događajima u Novigradu

Izvor: Vlastita izrada autora

Osmim pitanjem započinje pojedinačni prikaz istraživanja po gradovima. Prvi po redu je Novigrad sa svojih pet turističkih manifestacija. Najveći postotak od 57,9 % ima odgovor o neprisustvovanju nijednom od navedenih događaja. S druge strane, najposjećeniji događaj je

Večer novigradske kapešante sa 18,7 %, slijedi ga Astro party Lunasa s 15,9 %, a Šparugafest i Novigrad u folkloru imaju jako malu razliku između postotaka – Šparugafest 14 % i Novigrad u folkloru 13,1 %. Regatu Transadriatica posjetio je najmanji broj ispitanika - 5,6 %.

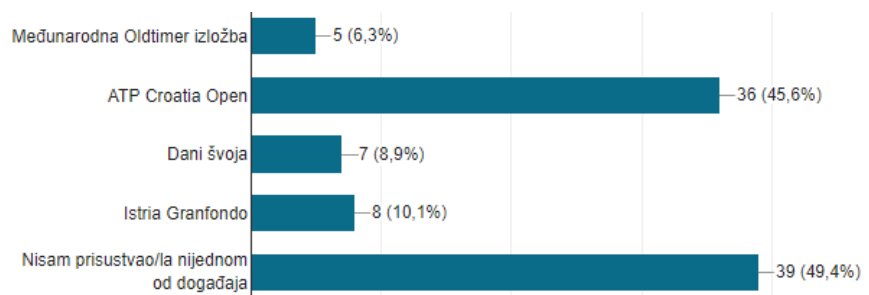
9. Ukoliko jeste, molim Vas, odaberite jedan događaj koji Vas se najviše dojmio i ukratko opišete svoje doživljaje.

Kako bi se evidentirali dojmovi i komentari o pojedinim manifestacijama, ispitanici su dobili zadatak odabrati jednu od novigradskih manifestacija koje su posjetili nakon čega su obrazložili svoje dojmove o istoj. Komentari i dojmovi su sljedeći:

- *"Večer novigradske kapešante – naglasak isključivo na kapešanti, dobro osmišljen i tematiziran event."*
- *"Šparugafest. Odlično organiziran event s odličnom ponudom."*
- *"Astro party, zbog posebnih efekata i zanimljivih prezentacija."*
- *"Astro party – nema puno takvih manifestacija s takvom simbolikom."*
- *"Transadriatica – odličan spoj sporta, užitka i lijepog vremena i druženja."*
- *"Ljudi su predivni, savršeno sve organiziraju. Divno se osjećate uz njih."*

10. Jeste li prisustvovali nekom od sljedećih događaja u Umagu?

Grafički prikaz 8: Prisustvovanje ispitanika turističkim događajima u Umagu

Izvor: Vlastita izrada autora

Deseto pitanje odnosi se na posjećenost ispitanika nekoj od manifestacija koje se održavaju u gradu Umagu. Slično kao i za Novigrad, doduše sa znatno manjom razlikom u postotku od najposjećenije manifestacije, najviše odgovora s 49,4 % je za neprisustvovanje nijednom od navedenih događaja. Od četiri ponuđene manifestacije, očekivano najveći postotak od 45,6 % posjećenosti ima ATP Croatia Open, slijede ga Istria Granfondo s 10,1 %, Dani švoja sa 8,9 %, te najmanje posjećeni događaj Međunarodna Oldtimer izložba sa samo 6,3 % odgovora.

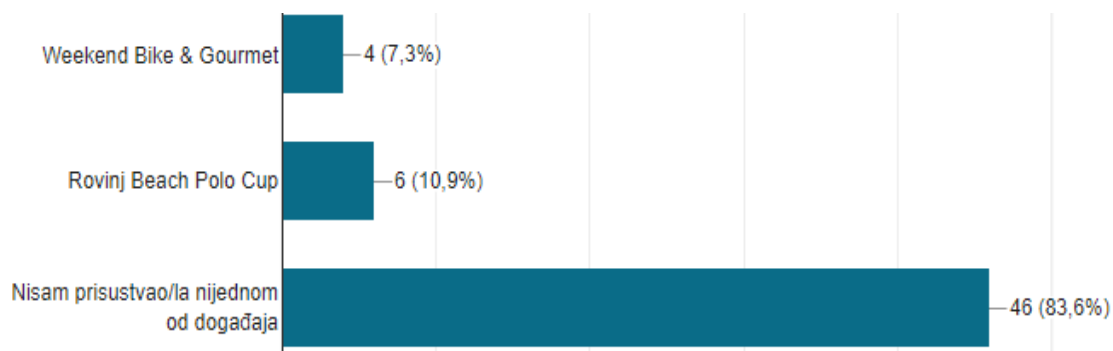
11. Ukoliko jeste, molim Vas da odaberete jedan događaj koji Vas se najviše dojmio i ukratko opišete svoje doživljaje.

Cilj anketiranja bio je usporediti komentare i dojmove posjetitelja umaških događanja. Izdvojeni su sljedeći odgovori:

- *"Istria Granfondo – odlična organizacija, lokacija, umreženost biciklističke staze, velik broj sudionika, prepoznatljivost eventa u biciklističkom svijetu."*
- *"Dani švoja – odlična ponuda menija i restorana, ljubazni konobari i ukusna hrana. Super za degustaciju više različitih recepata sa istom namirnicom."*
- *"ATP Croatia Open; vrhunski organiziran sportski doživljaj s obiljem sporta i zabave."*

12. Jeste li prisustvovali nekom od sljedećih događaja u Rovinju?

Grafički prikaz 9: Prisustvovanje ispitanika turističkim događajima u Rovinju

Izvor: Vlastita izrada autora

Rovinj je, kao veliki turistički centar Istarske županije naspram ostalih gradova, manje angažiran u organizaciji turističkih i sportskih događaja. Prema odgovorima ispitanika, najveći dio ispitanika (83,6 %) nije posjetio nijedan od navedenih događaja, a navedeni događaji imaju jako mali postotak posjećenosti – Rovinj Beach Polo Cup 10,9 % i Weekend Bike & Gourmet 7,3 %.

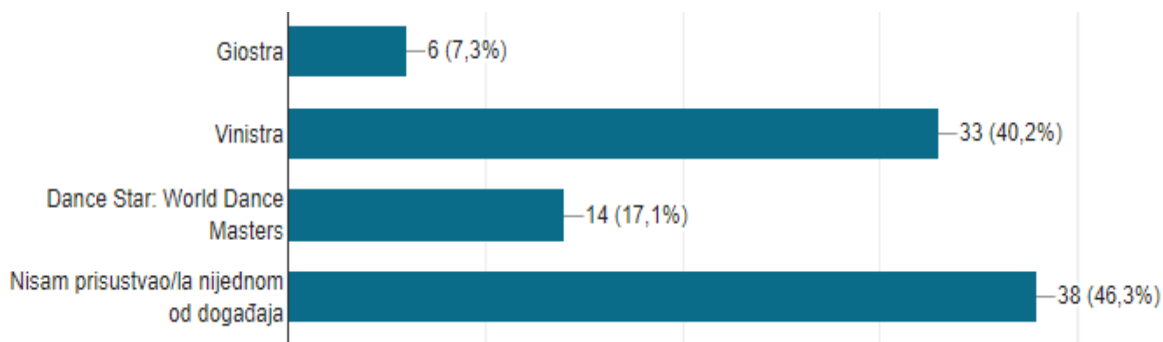
13. Ukoliko jeste, molim Vas da odaberete jedan događaj koji Vas se najviše dojmio i ukratko opišete svoje doživljaje.

Vrlo mali broj ispitanika, koji je posjetio neke od navedenih događanja, ostavio je sljedeće izdvojene komentare:

- *"Weekend Bike & Gourmet – odličan spoj i kombinacija različitih proizvoda – bike i gourmet."*
- *"Rovinj Beach Polo Cup; image event za goste visoke platežne moći."*

14. Jeste li prisustvovali nekom od sljedećih događaja u Poreču?

Grafički prikaz 10: Prisustvovanje ispitanika turističkim događajima u Poreču

Izvor: Vlastita izrada autora

Kao i u ostalim gradovima, posjećenost porečkim događanjima bilježi relativno velik postotak ispitanika (46,3 %) koji nije posjetio nijedan od navedenih događaja. Vinistra broji

najviše odgovora - 40,2 %, slijedi Dance Star: World Dance Masters s 17,1 %, a najmanji postotak od 7,3 % ostvaruje povijesni festival Giostra.

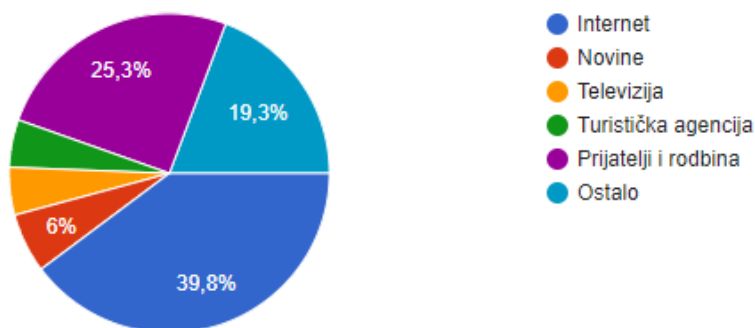
15. Ukoliko jeste, molim Vas da odaberete jedan događaj koji Vas se najviše dojmio i ukratko opišete svoje doživljaje.

Ispitanici, koji jesu sudjelovali na nekom od događaja, zamoljeni su da ukratko opišu svoje doživljaje. Sljedeći komentari su se najviše istakli:

- *"Dance Star – fantastično iskustvo, hrpa novih iskustava, doživljaja i poznanstava, nešto nezaboravno."*
- *"Vinistra – prezentacija i promocija istarskih vina na jednom mjestu. Bogat program (edukacija, radionice, degustacije) na temu enogastronomije."*
- *"Vinistra je svakako manifestacija koju vrijedi posjetiti. Degustacija vrhunskih vina, dobra zabava."*

16. Kako ste saznali za događaj kojem ste prisustvovali?

Grafički prikaz 11: Način promocije navedenih događaja

Izvor: Vlastita izrada autora

Navedeno pitanje je postavljeno kako bi se prikupili podaci o tome kako se pojedini događaji promoviraju i na koji način su posjetitelji saznali za njih. Najveći postotak odgovora zauzima internet s 39,8 %. 25,3 % ispitanika je za manifestacije doznalo od prijatelja i rodbine, ostali načini saznanja zauzeli su 19,3 % odgovora, novine imaju 6 % odgovora, a preostale ponuđene opcije (televizija i turistička agencija) su odgovorene svega nekoliko puta.

17. Smatrate li da su ovakvi događaji dobri za promociju turističke destinacije? Molim Vas, obrazložite.

Posljednje pitanje u anketnom upitniku odnosi se na mišljenje ispitanika i osobni stav o utjecaju turističkih i sportskih događaja na promociju turističke destinacije i potvrđivanje same pretpostavke. Velika većina ispitanika odgovorila je potvrdno, dok je nekoliko njih navelo i neslaganje s tom pretpostavkom. Mišljenja su da ponuda može biti još bolja. Izdvojena su sljedeća mišljenja i komentari:

- *"Da, na taj se način dobro promoviraju destinacije jer su događaji dobro organizirani i imaju bogatu i raznoliku ponudu koja privlači nove turiste."*
- *"Svaki dobro organizirani događaj je dobar za promociju turističke destinacije jer nudi gostu nešto više od smještaja, mora i sunca."*
- *"Ovisi o gradu i manifestaciji. Npr. Rovinj ima Polo Beach Cup koji po meni nije niti zanimljiv niti dostupan široj javnosti, već samo odabranima. Ne predstavlja Rovinj u inozemstvu jer je to manifestacija dostupna isključivo uskom krugu turista. Novigrad ima fešte prilagođene lokalnom stanovništvu i turistima; prvima je to izlazak iz rutine, a drugima prilika da upoznaju npr. gastronomiju kraja."*
- *"Smatram da su svi navedeni događaji dobri za promociju turističke destinacije, neovisno o tome jesam li sama posjetila koji od navedenih. Privlače ljude svih dobnih skupina, a što je više aktivnosti bilo koje vrste u nekom gradu, to je grad atraktivniji i zanimljiviji turistima, kao i domaćem stanovništvu."*
- *"Nisu dostatni... Treba uložiti više u kvalitetnu i modernu promociju."*

9. ZAKLJUČAK

Turizmom se u Istarskoj se županiji ostvaruju brojni pozitivni učinci, sagledivi u mnogim segmentima, ponajviše u očuvanju tradicijskih, povijesnih i kulturnih vrijednosti gradova i naselja, ulaganju u infrastrukturu i ljudske resurse, proširenju turističke i sportske ponude gradova i naselja te stjecanju dodatnih prihoda. Rezultati anketnog upitnika, provedenog u sklopu ovoga rada, pokazali su da posjetitelji, ali i lokalno stanovništvo, smatraju da su spomenute manifestacije uglavnom dostatne za razvoj turizma i očuvanje istarske tradicije.

Ovim je radom autorica istražila turističku i sportsku ponudu većih turističkih centara zapadnog dijela Istarske županije koja svojim posjetiteljima pruža bogato iskustvo i mogućnost upoznavanja istarskoga kraja iz jedne druge perspektive; boravak u netaknutoj prirodi, različite rute i sportske aktivnosti, kulturne aktivnosti i gastronomiju (degustacija istarskih delicija, vinske ceste...). Prezentirane manifestacije u ovome radu, s obzirom na raznolikost lepezu ponude i mogućnosti, vrlo dobar su primjer za drukčiji pristup turistima. Ipak, potrebno je stalno težiti boljim rezultatima s ciljem bogaćenja turističke ponude i podizanja kvalitete same destinacije i općenito kvalitete i važnosti turizma u Istri.

Kao prednosti odvijanja navedenih manifestacija u Istarskoj županiji, autorica navodi stalno ulaganje turističkih zajednica u programe u "špici" sezone, kako bi se privukao što veći broj posjetitelja. Osim toga, vrlo je važna i promocija tih manifestacija i samih gradova pa se po završetku svake manifestacije, dok su dojmovi, komentari i ideje još svježiji, odmah započinju pripreme i organizacija za godinu koja slijedi. Dakako, velika se pažnja pridodaje i zadovoljstvu lokalnog stanovništva, pa se manifestacije provode na način da budu jednako privlačne kako stranim, tako i domaćim posjetiteljima, u čemu su turističke zajednice do sada bile itekako uspješne. Iz osobnog iskustva autorice ovoga rada, iz godine u godinu zapaža se rast posjećenosti lokalnog stanovništva pojedinim manifestacijama. Kao jednu od velikih prednosti valja naglasiti konstantan rad na daljnjem razvoju manifestacija i otvaranju smještajnih kapaciteta u predsezoni i posezoni, odnosno na produljenju turističke sezone.

Međutim, uz mnoge navedene prednosti Istre kao županije s razvijenim turizmom, postoje i neki nedostaci. Oni najprimjetniji su stalni nedostatak smještajnih kapaciteta; od privatnih apartmana, kampova, do smještajnih kapaciteta visoke kategorije. Također, zapaženo je da je veliki problem, i za turiste i za lokalne posjetitelje, veliki nedostatak parkirnih mjesta u centru gradova, a ako ih i ima, uvijek postoje brojni negativni komentari i primjedbe na visinu cijene parkinga.

Zaključno, vrlo je bitno neprestano ulagati u očuvanje i unapređenje potencijala Istarske županije radi mogućnosti upotrebe turističkih resursa u budućnosti, raditi na uklanjanju nedostataka i pratiti turističke trendove svjetskog tržišta. Glavni je to temelj za zadovoljavanje potreba i želja turista te sprječavanje ugrožavanja življenja lokalnog stanovništva.

LITERATURA

1. Aminess, Što raditi za izvrstan odmor u Novigradu, <http://www.aminess.com/hr/destinacije/novigrad> (13. 2. 2018.)
2. Aminess, Saznajte sve o Novigradu, <https://www.aminess.com/hr/destinacije/saznajte-sve-o-novigradu> (13. 2. 2018.)
3. Bota, J. (2007.) Čarobna Istra. Kastav, Extrade
4. Buršić, R. (2002.) Umag-Umago i okolica: Turistička monografija. 28. izd. Zagreb, Turistička naklada
5. Buršić-Matijašić, K.; Sakara, M.; Matijašić, R.; Starac, A.; Cuscito, G.; Torbica, V.; Vežić, P.; Bradanović, M.; Miculian, A.; Bertoša, S.; Bralić, V.; Uljančić-Vekić, E.; Calligaris, R.; Forti, F.; Dukovski, D.; Benjak, M.; Požgaj Hadži, V.; Zihrel, J. (2002.) Zbornik radova s Međunarodnoga znanstvenog skupa, Novigrad-Cittanova 599.-1999. Labinci, Comgraf
6. Croatia Open Umag, Povijest turnira, <http://www.croatiaopen.hr/hr/turnir/povijest-turnira/> (6. 4. 2018.)
7. Curić, Z.; Glamuzina, N.; Opačić, V.T. (2013.) Geografija turizma-regionalni pregled. Zagreb, Ljevak
8. Čavlek, N.; Bartoluci, M.; Prebežac, D.; Kesar, O.; Hendija, Z.; Biten, M.; Mikulić, J.; Tomašević, A.; Čižmar, S. (2011.) Turizam: Ekonomske osnove i organizacijski sustav. Zagreb, Školska knjiga
9. Dnevnik.hr, Počela 25. Vinistra, <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/pocela-25-vinistra-zbog-okupljanja-vinoljubaca-u-porecu-se-cini-kao-da-je-vrhunac-sezone---516866.html> (27. 5. 2018.)
10. Dobrodošli u Umag, <http://www.umag.hr/hr/o-umagu/dobrodosli-u-umag> (26. 2. 2018.)
11. Državni zavod za statistiku, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2011.

- https://www.dzs.hr/hrv/censuses/census2011/results/htm/H01_01_01/h01_01_01_zup18.html (4. 7. 2018.)
12. Giostra – porečki povijesni festival 2017.,
<https://www.putovnica.net/dogadanja/giostra-povijesni-festival-porec> (27. 5. 2018.)
13. Grad Rovinj-Rovigno, <http://www.rovinj-rovigno.hr/o-rovinju/povijest/> (21. 4. 2018.)
14. Hercigonja, S. Crkva sv. Eufemije,
<http://www.inforovinj.com/hrv/rovinj/znamenje/crkva-sv-eufemija.asp> (21. 4. 2018.)
15. Hrvatska turistička zajednica, Dance Star World Finals, <https://croatia.hr/hr-HR/Aktivnosti-i-atrakcije/Dogadanja/NewEvents/dancestar-world-finals> (27. 5. 2018.)
16. Hrvatska zajednica županija (2015.) Skriveni biseri hrvatskih županija. Zagreb, Printera grupa
17. Istria Experience, Večer novigradske kapešante,
<https://www.istriaexperience.com/hr/vecer-novigradske-kapesante> (16. 2. 2018.)
18. Jedrilice ponovno povezuju Veneciju i Novigrad,
http://www.adriaticsailor.com/jedrilice_ponovno_povezuju_veneciju_i_novigrad/sailing_croatia/7684/hr (17. 2. 2018.)
19. Jurković, M.; Matejčić, I.; Zihlerl, J. (2006.) Novigradski lapidarij-Lapidario di Cittanova. Umag, Grafica Walter
20. Kocijančić, T. Izložba vina i vinarske opreme, <https://www.glasistre.hr/254793f5-e13b-48d8-94f3-ffd1b171ec9a> (27. 5. 2018.)
21. Lotos Tours, Rovinj je najljepši istarski grad, <http://www.lotos-croatia.com/hr/hrvatska/3777/rovinj-hrvatska-rovinj-apartmani-apartmani-u-rovinju-rovinj-privatni-smjestaj-rovinj-privatni-apartmani-rovinj-istra/> (16. 4. 2018.)
22. Maistra, Rovinj Beach Polo Cup, <http://www.rovinjbeachpolocup.com/> (21. 4. 2018.)
23. Maistra, Rovinj Beach Polo Cup, <https://www.maistra.com/hr/ponude/rbpc> (21. 4. 2018.)

24. Milohanić, T. (2010.) Eufrazijeva bazilika: Turistička monografija. 77. izd. Zagreb, Turistička naklada
25. Orlić, D. (2006.) Poreč: Turistička monografija. 47. izd. Zagreb, turistička naklada
26. Otočan, M. (2015.) Povijest turizma i kulturne baštine Umaga. Umag, Josip Turčinović
27. Partneri Colours of Istria, Istražite ljepote sjeverozapadne Istre – Novigrad, <http://www.coloursofistria.com/hr/destinacije/novigrad> (13. 2. 2018.)
28. Partneri Colours of Istria, Novigrad u folkloru, <https://www.coloursofistria.com/hr/dogadjanja/destinacije/novigrad/novigrad-u-folkloru> (16. 2. 2018.)
29. Partneri Colours of Istria, Večer novigradske kapešante, <https://www.coloursofistria.com/hr/dogadjanja/gastronomija/vecer-novigradske-kapesante> (16. 2. 2018.)
30. Partneri Colours of Istria, Istražite ljepote sjeverozapadne Istre – Astro party Lunasa, <https://www.coloursofistria.com/hr/dogadjanja/destinacije/novigrad/astro-party-lunasa> (17. 2. 2018.)
31. Partneri Colours of Istria, Istražite ljepote sjeverozapadne Istre – 8. Međunarodna old timer izložba, <https://www.coloursofistria.com/hr/dogadjanja/destinacije/umag/medunarodni-old-timer-rally> (10. 3. 2018.)
32. Partneri Colours of Istria, O nama, <https://www.coloursofistria.com/hr/o-nama> (20. 7. 2018.)
33. Partneri Colours of Istria, Plava Laguna Croatia Open Umag, <https://www.coloursofistria.com/hr/dogadjanja/sport/atp-croatia-open-umag> (6. 4. 2018.)
34. Partneri Colours of Istria, Dani švoja, <https://www.coloursofistria.com/hr/dogadjanja/gastronomija/dani-svoja> (10. 4. 2018.)

35. Partneri Colours of Istria, Istria Granfondo 2018.,
<https://www.coloursofistria.com/hr/biciklizam/istria-granfondo> (10. 4. 2018.)
36. Poseban ornitološki rezervat Palud – Palú,
<http://www.inforovinj.com/hrv/rovinj/znamenje/palud.asp> (21. 4. 2018.)
37. Pučko otvoreno učilište Umag, Kultura i manifestacije, <http://uciliste-umag.hr/hr/kultura/manifestacije/> (10. 3. 2018.)
38. Regional Express, Umag: 8. Međunarodna old timer izložba,
<http://www.regionalexpress.hr/site/more/umag-8.meunarodna-oldtimer-izlozhba-29.-travnja> (10. 3. 2018.)
39. Ružić, P. (2009.) Ruralni turizam. 2. izd. Pula, Institut za poljoprivredu i turizam Poreč
40. Studio 053, Viteški turnir. <http://giostra.info/o-nama/utrka-giostra/> (27. 5. 2018.)
41. Studio Revolucija, Giostra, <http://www.muzejporec.hr/hr/giostra/> (27.5. 2018.)
42. Šparugafest, <https://www.coloursofistria.com/hr/dogadjanja/gastronomija/gnam-gnam-fest-sparugada> (13. 2. 2018.)
43. Štambuk, T. (2012.) Rovinj-Rovigno: Turistička monografija. 20. izd. Zagreb, Turistička naklada
44. Topić, M.; Topić, D. (2011.) Novigrad-samozatajan grad, Il fascino discreto di Cittanova. Čakovec, Zrinski Čakovec
45. Turistička zajednica Grada Novigrada (1998.) Novigrad-Cittanova, Kulturno-povijesni vodič. Novigrad, Comgraf
46. Turističko informativni centar Poreč, Prirodne ljepote Istre i Poreča,
<https://www.myporec.com/hr/otkrijte-porec/prirodne-ljepote> (24. 4. 2018.)
47. Turističko informativni centar Poreč, Obilazak Poreča,
<https://www.myporec.com/hr/otkrijte-porec/obilazak-poreca> (24. 4. 2018.)
48. Turistička zajednica Grada Umaga, Nova marka clustera sjeverozapadne Istre,
http://www.istra.hr/.app/upl_files/fl_112411124951.pdf (20. 7. 2018.)

49. Turistička zajednica Istarske županije, Poreč-Parenzo, <http://www.istra.hr/hr/regije-i-mjesta/mjesta-i-gradovi/ltz-porec> (24. 4. 2018.)
50. Turistička zajednica Istarske županije, Pregled turističkog prometa u Istri 2017 – 2007, <http://www.istra.hr/hr/pr/statistika/arhiv> (4. 7. 2018.)
51. Turističko informativni centar Poreč, Kultura i umjetnost Poreča i Istre, <https://www.myporec.com/hr/otkrijte-porec/kultura-i-umjetnost/217> (24. 4. 2018.)
52. Turističko informativni centar Poreč, Dance Star World Finals, <https://www.myporec.com/hr/sto-raditi/kalendar/17764> (27. 5. 2018.)
53. UHPA, Rovinj – Hrvatska, <http://www.lotos-croatia.com/hr/hrvatska/3777/rovinj-hrvatska-rovinj-apartmani-apartmani-u-rovinju-rovinj-privatni-smjestaj-rovinj-privatni-apartmani-rovinj-istra/> (16. 4. 2018.)
54. 6. Weekend bike & gourmet tour Rovinj - Mare i Monti, <https://biciklijade.com/detail/2849> (21. 4. 2018.)
55. 33. Udruga Vinistra, Izložba Vinistra, <http://www.vinistra.com/> (27. 5. 2018.)

PRILOZI

Popis grafičkih prikaza

Grafički prikaz 1: Prikaz spolne strukture ispitanika	53
Grafički prikaz 2: Prikaz dobne strukture ispitanika.....	53
Grafički prikaz 3: Prikaz obrazovne strukture ispitanika.....	54
Grafički prikaz 4: Prikaz posjećenosti istarskih gradova	55
Grafički prikaz 5: Prikaz motiva za posjete pojedinim gradovima	55
Grafički prikaz 6: Razlog neposjećivanja pojedinih gradova	57
Grafički prikaz 7: Prisustvovanje ispitanika turističkim događajima u Novigradu	57
Grafički prikaz 8: Prisustvovanje ispitanika turističkim događajima u Umagu.....	58
Grafički prikaz 9: Prisustvovanje ispitanika turističkim događajima u Rovinju.....	59
Grafički prikaz 10: Prisustvovanje ispitanika turističkim događajima u Poreču	60
Grafički prikaz 11: Način promocije navedenih događaja.....	61

Popis slika

Slika 1: Novigrad	6
Slika 2: Gradske zidine	8
Slika 3: Šparuge	9
Slika 4: Novigradska kapešanta – Jakobova kapica.....	11
Slika 5: Umag.....	15
Slika 6: ATP Croatia Umag	18

Slika 7: Jelo od istarske švoje	19
Slika 8: Rovinj.....	24
Slika 9: Poreč	31
Slika 10: Eufrazijeva bazilika.....	33
Slika 11: Giostra – porečki povijesni festival	34
Slika 12: Logo Klastera sjeverozapadne Istre	45

Popis tablica

Tablica 1: Obrazovna struktura djelatnika u TZ Umag	21
Tablica 2: Evidencija posjetitelja za 2017. godinu	22
Tablica 3: Evidencija posjetitelja u TZ Poreč	37
Tablica 4: Popis stanovništva obrađenih gradova iz 2011. g.	42
Tablica 5: Prikaz turističkog prometa za lipanj 2016. i 2017. godine.....	43
Tablica 6: Prikaz turističkog prometa za srpanj 2016. i 2017. godine	43
Tablica 7: Prikaz turističkog prometa za kolovoz 2016. i 2017. godine	44
Tablica 8: Prikaz turističkog prometa za rujanj 2016. i 2017. godine.....	44

ANKETNI UPITNIK

PITANJA

ODGOVORI

152

SURADNJA I MOGUĆNOST RAZVOJA TURISTIČKIH ZAJEDNICA ISTARSKE ŽUPANIJE

Ovo istraživanje provodi Carla Roberta Jugovac Podvezanec, bacc.oec., studentica 2. godine Specijalističkog diplomskog stručnog studija na Međimurskom veleučilištu u Čakovcu. Anketa se provodi u svrhu pisanja završnog rada na temu Suradnja i mogućnost razvoja Turističkih zajednica Istarske županije, u sklopu kolegija Promocija turističke destinacije. Molim vas da anketu ispunite u potpunosti i iskreno. Anketa traje nekoliko minuta te je anonimna. Svi podaci iz ove ankete koriste se isključivo u istraživačke svrhe. Zahvaljujem unaprijed na vremenu i suradnji.

Spol?

Muško

Žensko

Dob?

18 - 25

26 - 35

36 - 48

49 - 60

⋮

Stupanj obrazovanja?

Osnovna škola

Srednja škola

Visoko učilište

Magisterij

Jeste li ikada posjetili neki od slijedećih gradova u Istri?

- Novigrad
- Umag
- Rovinj
- Poreč
- Nisam posjetio/la nijedan od ovih gradova

Ukoliko jeste, koji je bio motiv posjeta?

- Posao
- Zabava
- Odmor
- Sport i rekreacija
- Gastronomija
- Kultura
- Ostalo
- Nisam posjetio/la nijedan od ovih gradova

Koji je bio vaš ukupni dojam posjete gradu? Obrazložite.

Tekst dugog odgovora

Ukoliko niste posjetili nijedan od ovih gradova, zašto niste?

- Nedostatak vremena
- Nedostatak novca
- Nedostatak informiranosti
- Nezainteresiranost

Jeste li prisustvovali nekom od slijedećih događaja u Novigradu?

- Šparugafest
- Novigrad u folkloru
- Večer novigradske kapešante
- Regata Transadriatica
- Astro party Lunasa
- Nisam prisustvao/la nijednom od događaja

Ukoliko jeste, molim vas da odaberete jedan događaj koji vas se najviše dojmio i ukratko opišete svoje doživljaje.

Tekst dugog odgovora

Jeste li prisustvovali nekom od slijedećih događaja u Umagu?

- Međunarodna Oldtimer izložba
- ATP Croatia Open
- Dani švoja
- Istria Granfondo
- Nisam prisustvao/la nijednom od događaja

Ukoliko jeste, molim vas da odaberete jedan događaj koji vas se najviše dojmio i ukratko opišete svoje doživljaje.

Tekst dugog odgovora

Jeste li prisustvovali nekom od slijedećih događaja u Rovinju?

- Weekend Bike & Gourmet
- Rovinj Beach Polo Cup
- Nisam prisustvao/la nijednom od događaja

Ukoliko jeste, molim vas da odaberete jedan događaj koji vas se najviše dojmio i ukratko opišete svoje doživljaje.

Tekst dugog odgovora

Jeste li prisustvovali nekom od slijedećih događaja u Poreču?

- Giostra
- Vinistra
- Dance Star: World Dance Masters
- Nisam prisustvao/la nijednom od događaja

Ukoliko jeste, molim vas da odaberete jedan događaj koji vas se najviše dojmio i ukratko opišete svoje doživljaje.

Tekst dugog odgovora

Kako ste saznali za događaj kojem ste prisustvovali?

- Internet
- Novine
- Televizija
- Turistička agencija
- Prijatelji i rodbina
- Ostalo

Smatrate li da su ovakvi događaji dobri za promociju turističke destinacije?
Molim vas, obrazložite.

Tekst dugog odgovora
